

MAGYAR HÍR

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényezéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Oradea

Főmunkatárs: dr Gyáriás Elemér

Giurescu propagandaügyi minisztert kihallgatáson fogadta XII. Pius pápa

A román-olasz közművelődési kapcsolatok kimélyítéséről
tárgyalt Rómában a propagandaügyi miniszter

Bucurestéből jelentik: Giurescu propagandaügyi miniszter Rómában több fontos megbeszélést folytatott az olasz kormány tagjaival, akikkel különösen a román-olasz közművelődési kapcsolatok kimélyítéséről tárgyalt. Annak ellenére, hogy Giurescu római látogatása

tulajdonképpen nem hivatalos jellegű, olasz körök mégis hivatalos fogadtatásban részesítik. Giurescu propagandaügyi minisztert kedden a pápa Öszentsége kihallgatáson fogadta, amelyen jelen volt Petrescu Comnen vatikáni román követ is.

A norvég királyi kormány rádióközlést adott ki, hogyan hadügyi, pénzügyi és közigazgatási együttműködésbe lép az angol-francia szövetségesekkel

A szövetségesek megígérték a segítséget. Norvég repülők
az angol haditengerészet szolgálatában. Angol és francia
bankjegyek Norvégiában

Londonból jelentik (Radio Bucuresti): A norvég királyi kormánya hétfőn este rádióbeszédben közölte a norvég népkel, hogy a francia és angol kormány megadja azt a segítséget, amelyet a norvég kormány kért. Bejelentette, hogy a norvég repülők az angol haditengerészet szolgálatába léptek. Ujabb utasításig a norvégiek azt az utasítást kapták, hogy fogadják el az angol és a francia bankjegyeket. A hivatalos áriolyamot a norvég és az angol bank megegyezése után teszik közzé. Az összes katonai és polgári hatóságok parancsot kaptak, hogy lépjenek szoros érintkezésbe a szövetségesekkel s adjanak meg minden szükséges segítséget és támogatást.

NORVÉG FEHÉR KÖNYV A NÉMET KIVÁNALMAKRÓL. MIKÉNT KOHT KÜLÜGYMINISZTER VISSZAUTASÍTOTTA.

Stockholmból jelentik: A norvég távirati iroda nyilvánosságra hozta a norvég „Fehérkönyv” tartalmát. Ebben közlik a német követeléseket, amelyek szerint:

1. A norvég nép és kormány tartózkodjék az ellenállástól a német akcióval szemben.
2. A norvég kormány utasítsa a norvég hadsereget, hogy lépjen baráti érintkezésbe a német csapatokkal.
3. Bocássanak minden eszközt a német csapatok rendelkezésére, a norvég biztonság szavatolása érdekében.
4. Közöljék a német főparancsnoksággal az aknazár részletezéséről szóló okmányt.
5. A norvég területet szükség esetén elsőfokúvá.
6. A telefon- és távirószolgálatot német ellenőrzés alá helyezik.
7. A norvég kereskedelmi hajóknak megtiltják, hogy a kikötőket elhagyják.

8. A norvég repülőket utasítsák, hogy bocássák magukat a német haditengerészet rendelkezésére.

9. A telefon-, táviró- és postaszolgálatot ujabb rendelkezésig megszakítják.

10. A sajtó és rádió nemet ellenőrzés alá kerül.

11. Tilos hadianyagot külföldre eladni.

12. Rejtjeles táviratokat kell használni, nehogy a Birodalom ellenségei a közlések birtokába juthassanak.

A norvég Fehérkönyv szerint ezek azok a követelések, amelyeket Koht külügyminiszter visszautasított.

NÉMETORSZÁG NEM TEKINTI MAGÁT NORVÉGIÁVAL HADIÁLLAPOTBAN LÉVŐNEK.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda közlése.) Német politikai körökben hangoztatják, hogy a Norvégia és Németország közötti viszony Haakon király vasárnapi felhívása után sem változott és Németország most sem tekinti magát hadiállapotban lévőnek Norvégiával. Norvégia egyes részein továbbra is ellenállnak a német megszállásnak, de ez nem tekinthető háborúnak. Különben is a háború szó Haakon király felhívásában sem fordult elő. Németország békés szándékkal szállta meg Norvégiát, de ahol ellenállásra talál, azt minden eszközzel megtöri. Az Oslóban székelő norvég kormányai, mely Németország célkitűzéseit támogatja, a norvégiai német akció vezetői jóviszonyt tartanak fenn.

A Deutsche Allgemeine Zeitung foglalkozik Haakon norvég király felhívásával, melyben egyetemes ellenállásra buzdítja Norvégia népet a német megszállással szemben. Hangoztatja a lap, hogy azok, akik a királyt erre az elhatározásra bírták, úgy látszik, nem tanultak az előzményekből és nem okultak Lengyelország és Finnország példáján.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Új dunai egyezmény

Az utóbbi időben ellenőrizhetetlen hírek keringtek a Duna hajózási biztonságának a kérdéséről. A bucuresti *Curentul* most közli román hivatalos körök kijelentéseit, amelyek véget akarnak vetni a felelőtlen híreszteléseknek.

Románia a többi dunai, vagy parti államokkal egyetértésben továbbra is a rend és a béke politikáját őrzi a Dunán, — szól a hivatalos körök kijelentése. Ez a politika biztosítani akarja a dunai hajózás teljes biztonságát és szabadságát. A román kormány meg van győződve arról, hogy ha a dunai, vagy parti államok békepolitikájuk által sugallt egyetértésben területi szakaszukon végrehajtják a szigorú rendőri ellenőrzést és óvatosságot, akkor sohasem kerül sor azon veszedelmekre, amelyekről az utóbbi időben oly sokat beszéltek.

Ami Romániát illeti, elmondhatjuk, hogy a román kormány idejében megtett mindent a dunai béke mindenki által óhajtott feltétlen biztosítására.

Ugyanakkor *Seisana* az *Universul*-ban ír cikket az Al-Duna szabad hajózásának a biztosításáról. A cikket érdekességénél fogva teljes egészében közöljük:

A Duna Közép-Európa legfontosabb közlekedési ere, mivel 2380 kilométeren hajózható a németországi Regensburgtól fekete-tengeri torkolatáig; ha pedig a mellékfolyók hajózható szakaszait is tekintetbe vesszük a csatornák hálózata nélkül, a Duna vízrendszeréhez tartozó hajózható víziutak hosszúsága 3400 kilométer. Ezenkívül a Duna kombinált víziutat is jelent a fekete-tengeri és dunai kikötők között.

Ezért a Duna vízrendszerének hajózási forgalma különös jelentőséggel bír a nemzetközi kereskedelemben különösen Kelet és Európa összeköttetését illetően.

Ezért nemcsak Lucien Romier, kiváló francia közíró tulajdonított óriási jelentőséget ennek a nagy víziútnak a *Revue des Deux Mondes* című francia folyóiratban, hanem Schlaegel kiváló német közgazdász is egy Bécsben 1939-ben tartott előadásában, amelyben a Duna hajózási forgalmával és a szállítási árpolitikájának nemzetközi rendjével foglalkozott. Az érdeklődésekből kitűnik, hogy nemcsak a parti államokat, hanem más államokat is érint a Duna kérdése.

Az utóbbi időben a Duna hajózásának biztosítása és rendszete volt napirenden. Utalunk arra, hogy a Duna nemzetközi szabályzatában pontos rendelkezések vannak ebben a tekintetben. A szabályzat tizedik cikke így rendelkezik:

— A Duna nemzetközi bizottsága örökösnek fog, hogy egy állam se akadályozza a folyam szabad hajózását.

A hajózás rendőrségére vonatkozólag így intézkedik:

— A folyam határt képző szakaszain a hajózási szabályok megtartására és ellenőrzésére a parti államok fognak jó egyetértésben felügyelni a felségjogok alá tartozó részekben. A nemzetközi úthálózat általános rendőrségét is a parti államok látják el. Ezek közölni fognak szabályzataikat a nemzetközi bizottsággal.

A Vaskapu és a Kazán-szoros hajózásának biztosítására külön igazgató szervezet létesítettek Orsova székhellyel. A Duna tengeri szakaszán

JÓ HIREK LÁB- FAJÁSBAN szenvedők részére

Mód van már rá, hogy thermál gyógylábfürdőt készítsen odahaza gyötört lábai számára. Szórjon egy maréknyi Saltrat Rodellt bele, hat villághűri ásványvízforrás gyógyósi-nak hatásos összetételét. Ezután mil-liónyi buborék gyöngyözik fel benne, a „biogen” (erjedő oxigén). Belehatolnak a pórusokba és megnyugtatják a fáradt, kimerült szöveteket, izmokat és idegeket. Bántalmak, duzzadások, puffadások nyomban el-tűnnek. A pórusok lélekzése megint természetes: megszűntek a rossz illatok! Garantált eredmény! A Saltrat Rodell minden gyógyszer-tárban, drogériában és illatszertárban kapható. Csekély költségek.

a legutóbb végrehajtott módosítások alapján (biztosították Románia felségjogainak teljes érvényesítését) Románia látja el a rendészeti teendőket.

Közbejött még egy egyezmény a nemzetközi bizottság — amelynek joghatósága a Közép- és Al-Dunára terjed ki egészen Brailág — és Románia és Jugoszlávia között a Vaskapu és a Kazán-szoros tekintetében. Ezt az egyezményt 1928-ban kötötték meg Semmeringben.

Ez az egyezmény állította fel a Vaskapu és a Kazán-szoros szakaszának karbantartása, javítása és ellenőrzése. Kivételt képeznek a teljesen új munkálatok. Ezekre vonatkozólag a nemzetközi bizottság a két parti állammal, Romániával és Jugoszláviával egyetértésben külön intézkedik. A hajózási szervekre a hajózási bizottságának és rendőri ellenőrzésének a feladata hárul. Az egyezmény hetedik fejezete úgy határoz, hogy a parti hatóságok hatáskörébe tartozik a hajózási ellenőrzése az illető ország felségjoga alá tartozó részen. Ezeknek a hatóságoknak mindannyiszor közbe kell lépni — akár saját kezdeményezésből, akár az orsovai igazgatási szervek felkérésére, ahányszor a hajózási bizottsága ezt szükségessé teszi.

A 33-ik cikk felhatalmazza az orsovai igazgatási szervet, hogy a parti hatóságokat értesítse saját közegei által észlelt olyan kihágásokról és szabálytalanságokról, amelyek közbelépésüket tenné szükségessé, továbbá azokról a károkról, amelyeket parti vagy kikötői be-
rendezéseik, személyzetük szenvedne.

Románia és Jugoszlávia, mint a Vaskapu és Kazán-szoros parti államai, saját kezdeményezésükből is közbeléphetnek, amikor a hajó-

záró rója a következő: Nyitva tartandók délelőtt 8 és 1 óra között, délután 4 és 7 óra között a következő üzletek: Kézműáru, rövidáru, kalap, sapka, bőr, szij, vászon, szőnyeg, utazási cikkek, kefe kosár, fehérnemű, divat, toalett, cipő, ruha, ékszer, óra, ezüstáru, fémáru, kép, művészeti cikkek, szörmeáru, esernyő, takarmány, mag, butor, kárpitoscikkek, dizsító, vas, ablaküveg, háztartási cikkek, porcellán, üveg, kályha, fa, sportcikkek, automobil, méz, cement, drogueria, illatszertár, fegyver, kerékpár, ipari gépek, építkezési cikk, fűző, fűrészáru, szén, tüzelő, gabona, technikai cikk, festékáru, gyapju, gyapot, könyv, zene, műszer és fényképezetek.

A szatócsüzletek és halkereskedők egész évben délelőtt 7 és 13, délután 3 és 8 óra között tartanak nyitva, a külvárosiak pedig reggel fél héttől déli 1 óráig és délután fél 4-től 8-ig, belvárosnak tekintendő a Ferdinánd király körút, Mária királyné-tér és Egyesülési-tér és az ezekről a terekről kiinduló utcák, kivéve a Iuliu Maniu utat.

A fűszerkereskedések nyári zárórája: délelőtt 8-tól 1-ig, délután 4-től 7-ig. Szombaton minden esetben a záróra esti 8 óra. Mészárszék és hentesüzletek nyitva tart-

A betegsegélyző intézeteinek orvossággal való ellátásáról és a mezőgazdasági kamarák átszervezéséről tárgyalt a szenátus

Bucurestiből jelentik (Rádió): A szenátus kedden délután C. Argetoianu volt miniszterelnök elnöke alatt ülésezett. Az ülésen a kormány tagjai közül is többen résztvettek. Több napirenden lévő törvényjavaslat megírgyalása után a társadalombiztosító betegsegélyző intézeteinek gyógyszerrel való ellátása került megvitatásra. A vita során Ralea munkaügyi miniszter is felszólalt s hangoztatta, hogy a vonatkozó törvénytervezet biztosítani fogja a meg-

záró rója a következő: Nyitva tartandók délelőtt 8 és 1 óra között, délután 4 és 7 óra között a következő üzletek: Kézműáru, rövidáru, kalap, sapka, bőr, szij, vászon, szőnyeg, utazási cikkek, kefe kosár, fehérnemű, divat, toalett, cipő, ruha, ékszer, óra, ezüstáru, fémáru, kép, művészeti cikkek, szörmeáru, esernyő, takarmány, mag, butor, kárpitoscikkek, dizsító, vas, ablaküveg, háztartási cikkek, porcellán, üveg, kályha, fa, sportcikkek, automobil, méz, cement, drogueria, illatszertár, fegyver, kerékpár, ipari gépek, építkezési cikk, fűző, fűrészáru, szén, tüzelő, gabona, technikai cikk, festékáru, gyapju, gyapot, könyv, zene, műszer és fényképezetek.

A szatócsüzletek és halkereskedők egész évben délelőtt 7 és 13, délután 3 és 8 óra között tartanak nyitva, a külvárosiak pedig reggel fél héttől déli 1 óráig és délután fél 4-től 8-ig, belvárosnak tekintendő a Ferdinánd király körút, Mária királyné-tér és Egyesülési-tér és az ezekről a terekről kiinduló utcák, kivéve a Iuliu Maniu utat.

A fűszerkereskedések nyári zárórája: délelőtt 8-tól 1-ig, délután 4-től 7-ig. Szombaton minden esetben a záróra esti 8 óra. Mészárszék és hentesüzletek nyitva tart-

ben és részleteiben is elfogadta a javaslatot. Az új dunai egyezmény négy főpontot tartalmaz: 1. Olyan gőz-, vagy motoros-hajók, amelyek hadicélokra is átalakíthatók, nem közlekedhetnek a Dunán. 2. A négy dunai állam különös ellenőrzés alá veszi a Duna reá eső szakaszának egész forgalmát. 3. Nem szállíthatnak a Dunán olyan teherakományt, amelynek elsúlyedése közlekedési akadályt vagy zavarokat idézhet elő. Ilyen rakomány: kő, cement, robbanóanyag. 4. Amennyiben a négy dunai állam valamelyikének vámtörvényei szigorubb rendelkezéseket írnak elő, mint a nemzetközi dunai bizottság megfelelő szabályzati cikkei, ez a szigorubb vámtörvény alkalmazandó.

Az egyezmény rövidesen határozott formában valósul meg. Az egyezmény határossága céljából a négy dunai állam a dunai kereskedelemben érdekelt hatalmakat is bele akarja vonni a tárgyalásokba. Az egyezmény fő célja román hivatalos körök felfogása szerint a szigoru semlegesség értelmében vett szabad dunai forgalom biztosítás...

Három nappal ezelőtt érvénybe lépett városunkban az üzletek nyári zárórája — és senki sem tud róla

Nagyvárad. Saját tud. A hivatalos lapban megjelent miniszteri rendelet módosította az eddigi záróra rendszert, amennyiben az üzletek nyári zárórája nem május 15-én, hanem már április 15-én életbelép. A rendelet értelmében Mierlas munkaügyi felügyelő április 16-án közölte, hogy a nyári záróra 1940 április 15-iki kezdettel Nagyváradon is érvénybe lépett.

A minisztri határozat alapján az üzletek új zárórája a következő:

Nyitva tartandók délelőtt 8 és 1 óra között, délután 4 és 7 óra között a következő üzletek:

Kézműáru, rövidáru, kalap, sapka, bőr, szij, vászon, szőnyeg, utazási cikkek, kefe kosár, fehérnemű, divat, toalett, cipő, ruha, ékszer, óra, ezüstáru, fémáru, kép, művészeti cikkek, szörmeáru, esernyő, takarmány, mag, butor, kárpitoscikkek, dizsító, vas, ablaküveg, háztartási cikkek, porcellán, üveg, kályha, fa, sportcikkek, automobil, méz, cement, drogueria, illatszertár, fegyver, kerékpár, ipari gépek, építkezési cikk, fűző, fűrészáru, szén, tüzelő, gabona, technikai cikk, festékáru, gyapju, gyapot, könyv, zene, műszer és fényképezetek.

A szatócsüzletek és halkereskedők egész évben délelőtt 7 és 13, délután 3 és 8 óra között tartanak nyitva, a külvárosiak pedig reggel fél héttől déli 1 óráig és délután fél 4-től 8-ig, belvárosnak tekintendő a Ferdinánd király körút, Mária királyné-tér és Egyesülési-tér és az ezekről a terekről kiinduló utcák, kivéve a Iuliu Maniu utat.

A fűszerkereskedések nyári zárórája: délelőtt 8-tól 1-ig, délután 4-től 7-ig.

Szombaton minden esetben a záróra esti 8 óra. Mészárszék és hentesüzletek nyitva tart-

ben és részleteiben is elfogadta a javaslatot. Az új dunai egyezmény négy főpontot tartalmaz:

1. Olyan gőz-, vagy motoros-hajók, amelyek hadicélokra is átalakíthatók, nem közlekedhetnek a Dunán.

2. A négy dunai állam különös ellenőrzés alá veszi a Duna reá eső szakaszának egész forgalmát.

3. Nem szállíthatnak a Dunán olyan teherakományt, amelynek elsúlyedése közlekedési akadályt vagy zavarokat idézhet elő. Ilyen rakomány: kő, cement, robbanóanyag.

4. Amennyiben a négy dunai állam valamelyikének vámtörvényei szigorubb rendelkezéseket írnak elő, mint a nemzetközi dunai bizottság megfelelő szabályzati cikkei, ez a szigorubb vámtörvény alkalmazandó.

Az egyezmény rövidesen határozott formában valósul meg. Az egyezmény határossága céljából a négy dunai állam a dunai kereskedelemben érdekelt hatalmakat is bele akarja vonni a tárgyalásokba. Az egyezmény fő célja román hivatalos körök felfogása szerint a szigoru semlegesség értelmében vett szabad dunai forgalom biztosítás...

nak egész évben fél 7 és déli 1, délután 4 és 8 óra között.

BORBÉLYOK ÉS FODRÁSZOK NYÁRI ZÁRÓÁJA:

Délelőtt 7 és 1, délután 4 és 8 órákor tartanak nyitva. Szombat esti záróra esti 10 óra.

A nyári záróra kizárólag az üzletekre vonatkozik.

Az érdekelt kereskedőket és üzlettulajdonosokat természetesen váratlanul érte a rendelkezés, annál is inkább, mert az elmúlt évben csak június 1-én lépett életbe a nyári záróra. Jellemző, hogy a rendelkezés életbelépéséről sem a kereskedők hivatalos szervei, sem a másodfokú ellenőrző közegek: a rendőrség sem kapott hivatalos értesítést.

A főváros katonai körzetében lakók kérvényt kötelesek benyújtani tartózkodási engedély elnyerésére

Bucurestiből jelentik: A főváros katonai parancsnoksága rendelete adott ki, amely szerint mindazok a 15 éven felüli lakosok, akik a főváros területén és külvárosokban katonai körzetnek minősített helyen laknak, kötelesek kérvényt nyújtani be, hogy a körzetekben lakhatásra engedélyt kapjanak. Hasonlóképpen azok a hivatalnokok, kereskedők, munkások, valamint más személyek is, akik nem laknak ugyan katonai körzetben, de munkahelyük katonai körzetnek minősített helyen van, kötelesek az illetékes kerületi rendőrségnek vagy esendőparancsnokságnak, kérvényt benyújtani, amelyben az illető katonai körzetben való tartózkodásra kérnek engedélyt. A kérvény benyújtásának utolsó határideje 1940 május 1. Ellenkeletben büntetésben részesülnek úgy a kérvény benyújtására kötelezettek, mint háztulajdonosok, főbérleti, illetve a katonai körzetben működő vállalatok igazgatói, tulajdonosai is.

Hatvanezer leies ékszerlopás Clujon. Saját tud. Vakmerő ékszerlopás történt kedden este 6 és 7 óra között a Grigorescu-utcában lévő Musa villában. Ismeretlen tettesek 60 ezer leies értékű ékszert és készpénzt vitték magukkal. A betörései a villában lakó Varga Sándor pincért és a vele lakó nőt gyanusítják, akik a betörés után nyomtalanul eltűnnek.

Jelentkezni kell a városházán a diplomás építészeknek, mérnököknek, építő mestereknek és ácsoknak

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A város pénzügyi szabályrendeleteinek értelmében felkértek az összes diplomás építészek, elismert építész-mérnökök, építőmesterek, ácsok, kis építők, és kis ácsok, hogy jelentkezzenek a város technikai ügyosztályánál városháza, II. emelet, 3-as számú szoba, a következő sorrendben: április 18-án A—D, április 19-én E—H, április 20-án I—K, április 22-én L—N, április 24-én O—S és április 25-én a T—Z betűig bezárólag.

A jelentkezők hozzák magukkal állampolgársági igazolványukat, személyazonossági bizonyítványukat, a diplomát, vagy mesterkönyvet, iparendélyt és egy igazolványt a Céhtől. A fentebb közölt iratokat a benyújtandó kérvényéhez kell majd csatolni.

Egy ilyen székre is le lehet ülni

de mennyivel jobb, ha párnázva van.

Hasonlóképpen van ez a kávéval is: a Franck-kávépötlektől ízletesebb lesz.

Reynaud francia miniszterelnök megállapításai a szenátusban a norvégiai hadműveletekről: Németország elvesztette hajóhada negyed részét, elvágta a németek előtt a svéd ércvasutat, a szövetségesek új hadszíntéren való kiállásra kényszerítették a németeket

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Párizsból jelentik: Reynaud francia miniszterelnök a szenátusban kejelemtette, nem akar olyan híreket közölni, amelyek árthatnak a folyamatban lévő hadműveleteknek. Egyre azonban mégis fel akarja hívni a figyelmet: a tengernagyi hivatal egy órával ezelőtt közölte, hogy Németország elvesztette hajóhadának 25 százalékát; a német cirkáló 20 százalékát, a torpedórombolók 25 százaléka elsüllyedt és 15 százaléka megrongálódott, valamint több tengeralattjáró elsüllyedt.

A másik elért eredmény — Reynaud szerint — az, hogy a svéd acélhányák felé vezető utakat elvágta.

A harmadik eredménynek Reynaud azt jelölte meg, hogy a narviki kikötőt őrző torpedónaszádok elsüllyesztették s hogy a szövetségesek partra-

szálltak Norvégiában és érintkezésbe léptek a norvég csapatokkal.

Negyedik eredmény Reynaud szerint az, hogy Németországot a szövetségesek a francia határtól új hadszíntéren való kiállásra kényszerítették.

SOROZATOS TITKOS ÜLÉSEK A FRANCIA SENÁTUSBAN.

Párizsból jelentik: A Havas iroda jelentése szerint a szenátus a nemzetvédelmi bizottságok jelentésének meghallgatására kedden délután 4 óra 20. perckor titkos ülésre ült össze. Ezen a hadügyi bizottság több tagja tett jelentést. A szenátus szerdán délelőtt is titkos ülést tartott és a légügyi bizottság jelentését hallgatta meg. Délután a tengerészeti ügyek tárgyalására lesz titkos ülés.

Narviktól a svéd határig terjedő vonalat teljesen elfoglalták a németek

Angol partraszállás a Narviktól 70 kilométernyire levő Harstadt szigetén történhetett

Stockholmból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A Német Távíráti Iroda helyzetjelentést közöl a Narvik-környéki harcokról. A jelentés szerint a német csapatok az úgynevezett „ércvasut” mentén előrenyomultak és elérték a svéd határt. Az ellenálló norvég erőket felmorzsolták, egy részüket fogságba ejtették és mintegy 200 norvég katonát a svéd határon átűztek.

Narvik és környéke tehát változatlanul német kézben van. Az angol csapatok partraszállásáról a német jelentés azt állapítja meg, hogy ez csak Harstadt környékén történhetett meg. Ez a sziget mintegy 70 kilométernyi távolban fekszik légvo-

nalban Narviktól és a két helység közt egy széles fjord terül el. Harstadt környékén még ma is teljes téli időjárás uralkodik. Az egyébként is alig járható terepet teljesen járhatatlanná teszi a hó és jég, úgyhogy ezen a vidéken jelentősebb csapatmozdulatokra számítani nem lehet.

A német távíráti iroda egy másik jelentésében erősen cáfolja azt a hírt, mintha a német légi haderők parancsot kaptak volna arra, hogy a norvég király trónokodási helyét megtámadják. Szintén cáfolják azt a hírt is, hogy a német légi haderő a norvég polgári lakosság bombázására készülne.

Angol rombolók tűz alá vették a narviki kikötőt

A németek elhárították a támadást. Bomba egy angol cirkáló hajóra és egy angol repülő csatahajó pusztulása

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda jelentése szerint április 15-én délután az angol rombolóhajók természetűen tűz alá vették Narvik kikötőt. Az erős német elhárító tűz következtében sem Narvikban, sem annak közelében nem kíséreltek meg a szövetségesek partraszállást.

A német véderő főparancsnokságának jelentése szerint április 15-én egy brit cirkálót a norvég partok előtt német harci repülőgépek megtámadtak és az angol hajót bombatalálat érte. A hajó oldalra fordult és rövidesen elsüllyedt. Ezenkívül egy Sunderland-típusú vízi repülőgépet is elpusztítottak. Az angolok ezeket a repülőgépeket repülő csatahajóknak nevezik.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint angol tengerészeti körökben nem erősí-

Elmarad Mussolini április 20-ikára bejelentett nagy beszéde

Az olasz flotta figyelmeztető hadgyakorlata

Rómából jelentik: Az 1942 évi világkiállítás második nagy ünnepélyes jelentéstételét, amely szombat reggelre volt kitűzve, elhalasztották. Hírszerint ezen az ülésen, mely a Capitóliumban lett volna, a Duce elnöklete alatt és amelyre hivatalosak voltak a kiállításon résztvevő országok diplomatái is, Mussolini nagy beszédet akart mondani.

Londonból jelentik: A Times római tudósítója a lap keddi számában rámutat arra, hogy a brenneri találkozó óta mennyivel erősebb hangot hasz-

tették meg a hírt, hogy a hétfői légi harc során a németek elsüllyesztettek egy angol cirkálót.

ANGOL HADTEST PARTRASZÁLLÁSA A DÁN FARÓR-SZIGETEN.

Londonból jelentik: Butler külügyi államtitkár az alsóházban bejelentette, hogy egy brit hadtest partraszállt a Farór-szigeten. A Farór-sziget dán birtok.

A DÁNIAI NÉMET CSAPATOK NÉMETORSZÁGBÓL KAPJÁK ELLÁTÁSUKAT.

Koppenhágából jelentik: A Dániát megszálló német csapatok parancsnoksága meghívta a dán sajtó képviselőt a német csapatok koppenhágai anyagraktárának megtekintésére. A dán újságíróknak alkalmuk volt meggyőződni, hogy a német csapatok ellátása kizárólag Németországból hozott és onnan folyamatosan kiegészített német készletből történik.

BELGIUM NEM MEGY BELE SEMMI SZÖVETSÉGBE, MELY HÁBORUBA SODORHATNA.

Brüsszelből jelentik: Spaak belga külügyminiszter kedden a szenátusban külpolitikai nyilatkozatot tett s a többi között ezeket mondotta:

— Belgium 1936 óta függetlenségi politikát folytat. Senki sem mondhatja, hogy Belgium bárkit is becsapott volna. Belgiumnak nincsenek közvetlen érdekei határain kívül. Belgium feladatának tekinti, hogy minden irányban elzárja az országa beleejébe vezető utakat és megakadályozza, hogy Belgium ismét Európa csataterévé váljék. Ezért nem akar belemenni semmi olyan szövetségbe, mely háboruba sodorhatná. Ezért Belgium megvédi határait bármilyen támadás ellen és nem enged meg az átvonulást Belgium területén.

Hangoztatta végül, hogy Belgium a jövőben is hű marad semlegeségi politikájához. Néhány incidens — úgymond — előfordult, de minden esetben bekövetkezett a jóvátétel és bocsánatkérés.

AZ AMERIKAI KÜLÜGYMINISZTER KIJELENTETTE, HOGY NEM FOGLALKOZNAK GRÜNLAND MEGSZÁLLÁSA TERVÉVEL.

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter a sajtóértekezleten kijelentette, hogy az USA kormánya nem foglalkozik Grönland megszállásának a gondolatával, nem tárgyal és nem is óhajt tárgyalni a japán kormánnyal Hollandia keletázsiai birtokairól.

nál az olasz sajtó a szövetségesekkel szemben. Ebből és más jelekből arra következtetnek, hogy Olaszország adott esetben kész változtatni nem-hadviselő politikáján.

A Reuter római jelentése szerint diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az olasz hajóhad gyakorlata figyelmeztetés akar lenni a szövetségesek Földközi-tengeri hajóhada számára, hogy egységeiket ne vonhassák el erről a területről a Norvégiában működő hajóhad megegyezésére.

A pénzügyminiszter utasította a pénzügyi közegeket, hogy a katonai szolgálatot teljesítőikkel szemben a legnagyobb megértést és jóakaratot tanúsítsák

Nagyjelentőségű értekezlet volt a pénzügyminisztériumban

Bucurestiből jelentik (Rádió): Kedden délután nagyjelentőségű értekezlet volt a pénzügyminisztériumban Mitita Constantinescu pénzügyminiszter elnöklétével. Az értekezleten résztvettek a pénzügyminisztériumi osztályigazgatók, vezérfelügyelők és kerületi felügyelők. Mitita Constantinescu az értekezlet résztvevőinek utasításokat és felvilágosításokat adott az új pénzügyi törvényekről és rendelkezésekről s azoknak a végrehajtási módozatairól.

Hangoztatta a pénzügyminiszter, hogy az

illetékes adóügyi szerveknek kötelessége szorgalmazni, hogy most megjelent különféle adóamnestia és kedvezményes adófizetési rendelkezéseket igénybevegye a polgárság.

Az értekezlet végén arra hívta fel a pénzügyminiszter az adóügyi közegek figyelmét, hogy a katonai szolgálatot teljesítők adóinak ügyében a legnagyobb megértést és jóakaratot kell tanúsítani, mert a nehéz szolgálatot teljesítő katonák csak akkor tudnak megfelelni hazafiúi kötelezettségüknek, ha tudják, hogy otthonmaradt családjaikat senki sem háborgatja.

Szélhámoskodó fiatal gyermek

Mercurea-Ciuc, április hó.

A mai időkben is szokatlan módon jelentkezett egy kiskorú fiú a napokban, az itteni „Petru Rarea” algimnázium épületében. Az igazgatót kereste.

Spiru Teodor igazgató azonnal fogadta a gyermeket. 14—15 éves szőke gyerek jelent meg az igazgatói irodában.

— Igazgató úr, kérem szépen, arra kérem, szíveskedjék engemet megtanítani, hogy kell távbeszélőn felhívni Vantu miniszter urat.

— Nem értelek. Hogyan gondolod, hogy te tudnál távbeszélőn beszélni egy miniszterrel? Beszélte te életedben egyszer is egy miniszterrel?

— Hogyne, igazgató úr, én már külön kihallgatáson voltam nemcsak Vantu miniszter urnál, hanem Gafencu külügyminiszter urnál is.

A középiskolai növendék benyomását keltő fiatal fiú erre nagy iratsomót szedett elő zsebéből. Egy egész nagy levélborítékot, tele mindenféle írással.

— G. S. — olvassa az igazgató a fiú nevét az okmányokban, a nagybányai festőtanfolyam harmadéves növendéke.

Az okmányokból kiderült, hogy G. S. édesfia a nagybányai hasonnevű képfestőnek. Talált az igazgató még egy irást a fővárosi Fundația Carol igazgatótól, melyben az áll, hogy ezt a művészajlamu gyermeket gondjaiba vette és betegségére való tekintettel bement a ottani Colentina kórházba, lábfejdalmak kikézelésére. Ide volt csatolva egy bizonyítvány is, melyben a kórház igazgatósága bizonyítja az iskolai távollét indoklását. A legnagyobb meglepetéssel olvasta el az igazgató azt az irást is, mely nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy G. S. segélyt kapott a külügyminisztériumtól, 2000 lei öszegben és távollétét az iskolától igazolta a nemzetnevelésügyi minisztérium is azzal a meghagyással, hogy G. S. a meg-

BANGHA BELA S. J.:

ÖRÖK ÉLET IGÉI Prédikációs könyv 4 kötetben

Első kötet:

Az Isten aca . . . ára 90 Lei

Második kötet:

Uram, add, hogy lássak! . . . 90 Lei

Harmadik kötet:

Vetünk az Úr! . . . „100 Lei

Negyedik kötet:

Béke veletek! . . . „110 Lei

és portó.

Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

kezdett festőiskolai tanfolyamra, mulasztása ellenére is fel kell venni, addig is, míg a minisztérium megfelelő ösztöndíjról gondoskodik a számára.

— Na, jól van, fiam, most nekem, miután látom, hogy olyan bujdosó életet van, csak az lehet a feladatod, hogy itt tartásalak. Ezennel felveszlek az itteni gimnázium III. osztályába, ingyenesen, azután elmehetsz a festőművészet nagy területére, mikor megnyugodtál és kipihented magadat.

— Én nem köthetem le magamat, igazgató úr, mert nekem megmondották azok az urak, hogy, bár beteges vagyok, — voltam én Brassóban a Marzescu kórházban is, ahová levegőváltózásra küldtek feljebbvalóim — nagy tehetség vagyok és nekem feltétlenül meg kell kezdenem a tanfolyamot, hogy boldogulni tudjak.

Az igazgató komolyan átvizsgálta az iratokat, nem talált semmi gyanusát bennök és azonnal intézkedett. Ebédidő lévén, megebédeltette a fiút, majd gyűjtést rendezett a tanári kar és ifjuság között.

— Na, itt volna fiam egy kis pénz. Ez utiköltésűl is szolgál neked, lesz egy kis zsebpénzed a tanfolyamon és arra is elég lesz, hogy a tanfolyam elvégzése után visszatérj ide. Fejzd be a középiskolai kisebb tanulmányokat, hisz a művészet is csak akkor fejlődhetik, ha kellő kultura bölcsőjéből fakad.

— Megköszönöm, hogy ilyen jók voltak, igazgató úr, de a pénzt szeretném már megkapni. Az is lehet, hogy a tanfolyam már megkezdődött és menni szeretnék.

— Fiam, a vonatod csak délután megy. Addig bizonyítsd be, hogy mit tudsz, mi is kíváncsiak vagyunk.

Mindjárt előkerült az intézet rajztanára, aki vizsgáztatni kezdte az ifju titánt.

Kiderült, hogy G. S. a legelemibb képzőművészeti tudományokkal sincs tisztában: semmiféle készséget, sőt általános tudást sem árult el, hogy valaha is festőiskolát látogatott volna. Talán az édesapja ismert neve után szélhámoskodik.

— Fiam, az összegyűjtött pénzt nem adhatom ki neked. Nem adad tanujelét annak, hogy valaha is festőiskolában tanultál volna. A rendőrségnek sem adlak át, mert még nem tudom, hogy valódiak-e az igazolványaid. Nem is akarlak elrontani ezzel, még nagyon fiatal vagy! Most menj ki az állomásra, ne vedd rossz néven, hogy kisérőt adok melléd, de menj el és ha a festőiskola igazgatósága utján értesítesz a valódi helyzetről, táviratilag küldöm neked azt a pénzt, ami még az utiköltségen kívül megmaradt.

G. S. az 6 14—15 évével és okmányok nélkül felült a vonatra, hogy Nagybányára utazzék. Semmiféle megbánást, vagy hálát nem érzett. Tisztában volt úgy látezik a helyzetével.

Szélhámoslételet, vagy fiatalkoru kitanult kalózkodás? Mindanny G. S. elindult azon az úton, amelyen vagy merészen kiharcolt sikerhez, vagy pedig tömlőhöz lehet eljutni.

ALBERT ISTVÁN.

Május elsején a Munka és Jókedv lobogóját ki kell függeszteni a nemzeti lobogó mellé

Tudnivalók a lobogó színéről, díszítéséről és méreteiről

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter ezuton is tudomására hozza a hatóságoknak, köz- és magánkézen levő ipari és kereskedelmi vállalatoknak, céheknek és egyesületeknek, hogy a „Munka és Jókedv” működését szabályozó törvény 24. és 29. szakaszainak megfelelően, május 1-én, a munka ünnepén, a nemzeti lobogó mellé a „Munka és Jókedv” lobogóját is ki kell függeszteniök. A lobogó beszerzése tekintetében a minisztérium utasítása a következő:

A „Munka és Jókedv”-lobogó méretei ezek lehetnek: 0.75 m. szélességhez 1.50 m. hosszúság, 1 m. szélességhez 2 m. hosszúság és 1.50 m. szélességhez 3 méteres hosszúság. A nagyobb terjedelmű lobogóknál a szélesség és hosszúság fenti viszonyának szorzatát kell használni.

A lobogó színe kék, szélein vékonyabb piros szegéllyel, amely a tartórudhoz függőlegesen állnak.

A lobogó szélességének felét a kék szín képezi, a vörös szegélyek pedig a kék szín felét veszik ki.

A kék részre felteendő a „Munka és Jókedv” jelvénye, amely vörös alapon sárga fogaskerék-ből áll, közepén az ország címerében lévő sással, ezüstszürke színben. A sas mellén kék négy-szögben, ugyancsak ezüstszürke színben a M. V. B. (Munca și Voie Bună) betűk állnak.

A jelvény átmérője egyenlő a kék szín szélességével. A jelvényt úgy kell elhelyezni a lobogón, hogy alulról és felülről egyformán a lobogó átmérőjének kétharmad részét szabadon hagyja.

A jelvény lehet: 1. kivágva, 2. hímözve, 3. nyomtatva.

A jelvényt a lobogó mindkét oldalán alkalmazni kell.

Jubiláris közgyűlést tartott a köz- és CFR-nyugdíjasok egyesülete

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. Az Erdélyrészi és Bánsági Köz- és CFR nyugdíjasainak Egyesülete most tartotta fennállásának 10 éves jubiláris közgyűlését.

A gyűlésen Pop Valér v. kormánybiztos elnöki megnyitása után a tisztkar (titkári és pénztárosi) jelentései következtek. E jelentésekből kitűnik, hogy az egyesület taglétszáma az utóbbi évben 1002-ről 1108-ra emelkedett, míg vagyon állaga 860.507 leit tesz ki, ami szintén 101.832 lei többletet jelent az 1938. évi helyzettel szemben. Az egyesület temetkezési segélypénztárának megalakulása (1932) óta ezideig 1.440.500 lei temetkezési segélyt, ezenkívül 992.095 lei kamatmentes előleget folyósított a tagok nyugdíjára, anyagi helyzetük javítása céljából. Rendkívüli és gyorssegély címén — főként az állampolgársági ügyük rendezetlensége miatt hónapokig nyugdíj nélkül maradt és beteg nyugdíjasok részére — néhány száz leies összegekben 53.527 leit utaltak ki.

Az új költségvetési előirányzat elfogadása után — híven az egyesületi hagyományokhoz — román és magyar nyelven — Pop Valér elnök tartott záróbeszédet, amelyben elismerését fejezte ki a N. U. F.-nak és azon vezető tagjainak, akik közreműködésükkel lehetővé tették az állampolgársági kérdés megoldását. Majd a vezetőségnek és a tagoknak mondott köszönetet. Végül javaslatot tett, hogy Öfelségének emlékiratot terjesszenek fel a Jorga-Argetoianu-kormány rendelkezésére 30—67 százalékkal le-szállított nyugdíjaknak az 1931. évi alapból való visszaállítására.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál,

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 3 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 2 lei és portó.

A termelés fokozásáról, valamint a vállalatok ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtási utasítása

Nem emelhetők a március 4-iki árak

(II-ik közlemény.)

Az ipari vállalkozók, valamint kereskedők kötelesek büntetés terhe mellett a nyersanyagok behozatalának engedélyezése után azonnal a szükséges befizetéseket eszközölni azok ellenértékének kiegyenlítése céljából és az áruk megérkezése után a szokásos időn belül kell azokat elvámoltatni, hogy áruk azonnal felhasználhatók legyenek. A nemzetgazdasági minisztérium közbenjárhat az iparvállalatok érdekében azzal a céllal, hogy a nyersanyagelosztásnál, állami megrendeléseknél, valamint forgalmi könnyítéseknél és piacok elosztásánál ajánlja őket.

A közszükségleti cikkeknek nem nyilvánított ipari és mezőgazdasági termékek, valamint külföldről behozott árucikkek csak a nemzetgazdasági minisztérium által megállapításra kerülő áron hozhatók forgalomba. Ezeket az árakat meghatározott időre az egész ország vagy csak egy vidék területére állapítják meg úgy a termelőnél, a nagykereskedőnél, mint a kiskereskedőnél történő eladásokra vonatkoztatva. Az árak megállapításánál figyelembe veszik azon különleges bizottságok véleményét, amelyeket a nemzetgazdasági miniszter nevez ki.

Ezeknek a bizottságoknak öt tagjuk lesz. Részt vesz az egyes bizottságokban az érdekelt iparvállalatok, a mezőgazdák, a kereskedők egy-egy képviselője, valamint a nemzetgazdasági és a földművelésügyi minisztérium megbízottja.

Az árak megállapításánál a bizottság köteles figyelembe venni az önköltségi ár alapelemeit, valamint tekintettel kell legyen a vállalkozó jogos és igazságos hasznára. Ezeknek a szakbizottságoknak jogukban áll általános vagy különleges vizsgálatot lefolytatni az ipari és kereskedelmi vállalatok iratai között. A bizottság munkálatairól szóló jegyzőkönyveket a véleményezéssel együtt a nemzetgazdasági minisztérium elé terjesztik, amely dönt az árak kérdése fölött. Az említett bizottságok szótöbbséggel hoznak határozatokat.

A nemzetgazdasági minisztérium annyiszor vizsgálhatja felül az árakat, ahányszor az szükségesnek mutatkozik, feltéve, ha az önköltségi ár alapelemeiben változások álltak be. Az önköltségi ár alapelemeinek felülbizsgálása végett a bizottság valamelyik tagját megbízza azzal, hogy több hasonló jellegű vállalatnál vizsgálatot, illetve tanulmányokat folytasson. Ez a vizsgálat a vállalatok irataira vonatkozik és az általános vagy különleges jellegű lehet, a bizottság által adott megbízás szerint.

A kartelltörvény intézkedéseitől eltérően a jelen végrehajtás érvényének tartama alatt a kartellbe tömörült ipari vagy kereskedelmi vállalatok által forgalomba hozott árucikkek árait is a jelen végrehajtási utasításban megállapított feltételek mellett szabják meg a kartellbizottság véleményének figyelembe vételével.

Azon termékek, illetve árucikkek esetében, amelyeket tőzsdén adnak el, belföldi fogyasztás céljaira, a március 4-iki törvény értelmében megállapított árak nem léphetők túl. Azon kereskedők, akik olyan termékeket importálnak, amelyeket közvetlenül eladnak akár nagykereskedelmi, akár kiskereskedelmi forgalomban, a behozatali keretek megállapításakor elsőbbségi jogot élveznek az elmúlt évben importált mennyiségek erejéig.

A KÖTELEZŐ BEJELENTÉSEK.

Az iparvállalkozók, valamint a nagykereskedők kötelesek a törvény megjelenésétől számított 20 napon belül nyilatkozatot beadni. (Mint fentebb már említettük, ezt a határidőt tudvalevőleg április 10-ig hosszabbították meg. A szerk.) A kimutatásban a következőket kell feltüntetni: a) mindazon árukat, amely bármilyen formában birtokukban van, valamint ezek önköltségi, illetve beszerzési árát; b) milyen külföldi vagy belföldi áruképviselőkkel rendelkeznek.

A fentiek minden hónap első napján kötelesek egy másik kimutatást is készíteni és ebben a kimutatásban a következőket kell feltüntetniük:

1. Mennyi árut adták el az előző hónapban, milyen áron, a vásárlók címének feltüntetésével.

2. Mennyi árut vásároltak, milyen áronon, a szállítók feltüntetésével. Ezeket a kimutatásokat a közszükségleti eljárásokhoz kell benyújtani két példányban. Az egyik példányt az eljárások eljuttatják a nemzetgazdasági minisztériumhoz.

A nyersanyagokat, kész- és félgyártmányokat, valamint a már nagykereskedőknél lévő árucikkek (tehát a bejelentésre kerülő összes árukat) csoportonként, vagy kategóriánként kell feltüntetni, mennyiség szerint, kilogrammokban, méterben, literben, vagy darabonként kifejezve, az áruk természete szerint, anélkül, hogy külön részletez-

A kötelező bejelentések

A vásárlók nevét csak abban az esetben kell közölni, ha ezek viszonteladók. Az iparvállalatok esetében „áru” kifejezés alatt azon cikkeket értik, amelyeket a szóban lévő gyárakban termelnek. A bejelentésre kötelezett ipari vállalkozók és nagykereskedők alatt a törvény értelmében az ügynökségek, bizományi, kiviteli, valamint behozatali cégek is értendők.

A végrehajtási utasítás értelmében kiskereskedőknek tekintik azokat a nagykereskedőket is, akik cégbejegyzésükben feltüntették, hogy kicsinyben eladással is foglalkoznak.

Ezek nem kötelesek elkészíteni a fenti kimutatásokat. Ezzel szemben kötelesek kimutatást készíteni viszonteladó vevőikről és ezt a kimutatást szükség esetén kötelesek az ellenőrző szerveknek bemutatni.

A törvény, valamint a végrehajtási utasítás értelmében senki sem vásárolhat saját szükségletein felüli mennyiségben árukat.

Ez az intézkedés a saját célra történő fogyasztás céljából való bevásárlásokra vonatkozik. A különböző iparvállalatoknak jogukban áll nyersanyagokat, félgyártmányokat, valamint karbantartási anyagokat úgy belföldről, mint külföldről olyan mennyiségben bevásárolni, amilyen mennyiségben azt szükségesnek tartják, természetesen azzal a feltétellel, hogy mindenben eleget tegyenek jelen végrehajtási utasítás rendelkezéseinek.

AZ ELLENŐRZÉS MUNKÁJA.

A kereskedők kötelesek raktárukat kellőképpen ellátni azokkal az árucikkekkel, amelyeket

hatásában felülmúl minden más szert

rheumás
megbetegedéseknél

Csináljon egy Togal-kurát!

TABLETTA

Szűre, gyomorra, vesére teljesen ártalmatlan.
14 és 42 tabl. csomagolásban

nének minden egyes fajta árucikket. A kimutatások benyújtása a hónap elsejétől tizedikéig történik havonta és a kimutatások elkészítésekor az előző hónap utolsó napján eszközölt műveleteket kell alapul venni.

Az árakat minden egyes árukat kategória globális értékére vonatkoztatva kell feltüntetni.

rendszerint forgalombá hoznak és kötelesek az árukat bárkinek eladni a végrehajtási utasítás feltételeinek megfelelően. Abban az esetben, ha normális szükségletükön felül tartanak, illetve szerznének be árut, ezt kötelesek bejelenteni a közszükségleti eljárásokon.

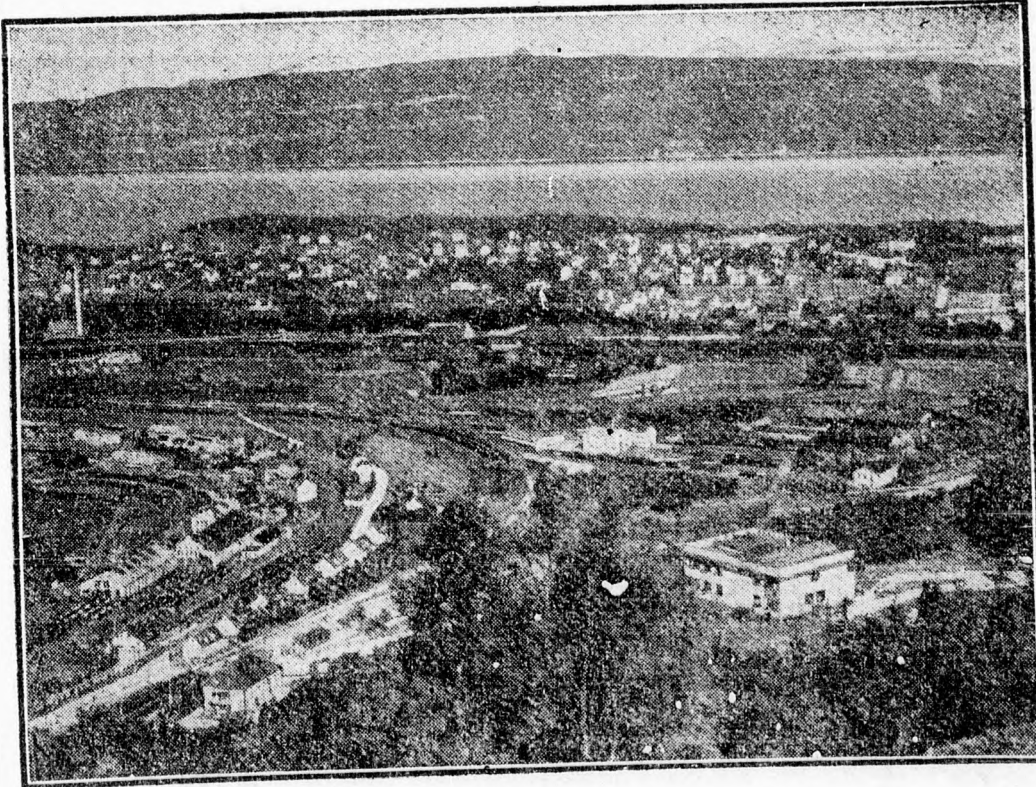
Az árukészletnek a normális szükségleteken felül való fokozása a fentemlített bejelentés nélkül, áruhalmozást képez, amit a törvény büntet. A nagykereskedők nem kötelesek áruikat kicsinyben is eladni.

A nagykereskedőknek az a kötelessége, hogy bárkinek a kérésére kiszolgáltassanak árut, megszünik abban az esetben, amikor megállapítást nyer, hogy az árut igénylő kiskereskedők az áruvásárlásokat áruhalmozás céljából eszközlik, másrészt pedig azzal a céllal, hogy a nagykereskedőknél egyes árukat bizonyos hiányt idézzenek elő. Ilyen esetekben azonnal értesíteni kell a helyzetről a nemzetgazdasági minisztériumot, vagy a királyi helytartót és ezek a szervek döntenek afölött, hogy az árukiszállítás megtagadása jogosult-e vagy sem.

A végrehajtási utasításban megállapított szerveken kívül a közszükségleti eljárások is ellenőrzést gyakorolhatnak a következők fölött: a) A kiskereskedők eszközlik-e a szokásos árubeszerzéseket. b) Nem végeznek-e áruhalmozást általában a kereskedők. c) Betartják-e a megállapított árakat, valamint a végrehajtási utasítás rendelkezéseit.

Ezt az ellenőrzést csak a polgármesterek, az alpolgármesterek, valamint a külön megbízatással rendelkező községi tanácsosok végezhetik.

(Folytatjuk.)

Narvik látképe

IZLAND, — a tudományok megvilágításában

A haditudomány azt tanítja, hogy Izland szigete rendkívül nagyjelentőségű stratégiai pont Északon, Európa és Amerika között.

A földrajztudomány azt tanítja, hogy Izland szigete az Amerika és Európa között létezett szárazföldi hid összeomlása után fennmaradt hország, sok, ma is működő vulkánnal, alig valami erdőszéssel és kevés legelővel, éghajlata viszonylag enyhe, a Golfáramlat következtében.

Az irodalomtörténet szerint pedig az izlandoknak vannak a legrégebb irodalmi emlékeik az északi germánok között s bár eredeti zenei vagy művészeti kulturájuk nincs, irodalmuk igen érdekes és gazdag.

Ezek után, azt hiszem, jó lesz meleg bundát huzni és szőnézni egy kicsit Izland szigeten, amelyért most Amerika is élénken exponálja magát és a német-angol-francia háborúban még jelentős szerep várhat rá. Taszmaniába vagy a Fülöp-szigetekre ilyen hideg tavaszon mindenesetre kellemesebb, jobb volna kirándulni egy kicsit, — de most Izland van világpolitikai műsoron: akinek tetszik jöjjön, nezzük meg, mi van ott Északon s mit tudnak az izlandiak?

Amit Izlandról tudni illik

A száznegyezerhatszázötvennyolc négyzetkilométer kiterjedésű szigeten mindössze negyvenkétezer négyzetkilométer lakható, a többi terület hófödte fennsík, hegy, szikla, bazaltláva, s megközelíthetetlen jégrom. Északi részét telon még a hennszülöttek sem tudják megközelíteni. Délen viszont a Golf-áramlat miatt aránylag enyhe időjárás tapasztalható s alighanem ez csalta arra az Írországgal körbellül egyenlő nagyságú szigetre 870 körül azokat a norvég telepéseket, akik halászként hallottak Izlandról s új élet reményében hajóztak oda maguk is. Amde Izlandnak nem ők voltak első lakói. Előtük már jártak ott a kelták, sőt ir barátok is, de a sziget benépesedése mégis az első norvég telepéseknek tulajdonítható.

A norvégok alakították meg az izlandi szabad államot is, 930 körül, arisztokratikus formában s a legfőbb törvényhozó és ítélkező testület az alting volt. A kereszténység 1000-ben lett államvallás, de az első püspökség csak 1080-ban létesült: Shalkoltban és Gizur volt Izland első püspöke. Ő rendelte el a tizedet és alapította aztán a második püspökséget is.

1202-ben Izland önként csatlakozott Norvégiához, hogy véget vessen annak az anarchiának, amely az izlandi előkelő családok között folyt a politikai kiváltságokért. 1380-ban Norvégiával együtt Dánia uralma alá került, — de anyagi és szellemi hanyatlását ez csak siettetette. A IX. és X. századokban ugyanis a bevándorlott norvégok hatása alatt nagy irodalmi virágzás indult, bár a költői és prózai alkotásokat csak a XII. században kezdték feljegyezni s az Edda dalok és az izlandi mondák (saga-k) is ekkor kerültek el a megsemmisülést. A vallásos költészet kiemelkedő alakja volt Eysteum Asgrim som (1361-ben halt meg), aki kiváló műveket írt.

A könyvnyomtatásnak 1580-ban történt bevezetése után (Arason I. püspök állította az első könyvnyomtatógépet), ismét fellendült az izlandi irodalom, hogy aztán 1602-től, a dán kereskedelmi monopólium bevezetése után egész Izland ismét hanyatlásnak induljon. Mindaddig a kereskedelem az angolok, majd a Hansa kezében volt. Új élet csak a XIX. században támadt és attól kezdve Izland szigete az Északi Sark közelében betölthette az ott reá való hivatását. 1874-ben kapta első, önálló alkotmányát. 1918-tól pedig önálló királyság volt, Dániával personalunióban.

Izlandot a halak tették gazdaggá

Izland közműveltsége, a zivataros és nehéz mult dacára igen magas fokú. Sok szakiskolája, egyeteme van s fővárosa, Reykjavik, bár nem nagy város bármelyik európai állam disze lehetne. Érdekessége a szigetszónak az, hogy vasútja nincs, de elsőrangúak gépkocsijai.

Gazdálkodásának fő alapja a halászat. A fokából, halzsir, s az Északitenger halai bőven gondoskodnak az izlandiak megélhetéséről. A sziget területének mindössze 0.2 százaléka áll művelés alatt, ezen a területen burgonyát, árpát és szénát termesztnek, amit azonban a belső szükségletekre kell fordítani. A lakosság száma mindössze 101.800, tehát egy európai főváros népességének a tizedrésze, hiszen London, vagy Párizs milliós létszámához képest elenyészően csekély; így a népszerűség is sokkal kisebb, mint bárhol Európában. Ez természetesen a klíma miatt van így.

Az izlandi korona azonban elég jó pénz. Egy izlandi korona száz órének felel meg és száz izlandi korona névértéke kb. 26.8 északamerikai dollár. Ha azonban tekintetbe vesszük a sziget csekély létszámú lakosságát, a forgalom, amit

évente átlagosan elérnek, igen jelentős. Behozataluk 49 millió izlandi korona, kivitelük pedig 58 millió izlandi korona körül van, tehát a kivitel átlag 10 millióval több, mint a behozatal s ezt a jelentős összeget nagyrészt halból, zsirból és fagyuból érik el.

Izland állatállománya ugyanis csak a belső szükségleteire elegendő. 52 ezer ló, 26 ezer szarvasmarha, 566 ezer juh, 2500 kecske, 351 ezer háziszarvas az izlandiak állattenyésztésének eddigi eredménye. A halbőség azonban jelentős. Tengeri halból átlag 132 ezer tonnat, heringből 234 ezer tonnat halásznak évente, lazac és pisztrángból pedig 635 darab kerül kereskedelmi forgalomba.

Növénytermesztésük természetesen igen

csekély. Burgonya 34 ezer tonna, széna 164 ezer tonna terem évente, minden mást behozatal után pótolnak. Elénk kereskedés folyt Izland szigetéről Anglia, Dánia, Spanyolország, Norvégia, Olaszország Svédország, Németország és Amerika között, ezt a kereskedelmi forgalmat azonban a külföldi államok hajóin bonyolították le, mert Izland összesen 29 ezer tonna hajóúrtalommal rendelkezik.

Ez a szigetszónak mégis világhírű gondolkozókat írkat adott az emberiségnek. Modern irodalma kiváló képviselővel szerepel a világirodalomban és Bjarni Bigfussan Thorensen, a XIX. század erős szavú, hazafias és szerelmi költője, Mathias Jóhumsson, Sigurdur Breidfjörð, Hannes Haffstein, Indridi Einarsson, J. Sigurjónsson, G. Kamban, a drámaírók közül I. Thoredsen, G. Pálsson, Gunnar Gunnerson (aki egyébként dán nyelven írt), s a németül író Jón Svansson azok, akik az izlandi kulturának az egész földkerekségén elismerést szereztek.

(H. Ó.)

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26—május 6.

1500 kiállító. — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-társaság.

50 % utazási kedvezmény

Érvényes a MÁV vonalain: odautazásra IV. 26 — V. 6-ig, visszautazásra IV. 26 — V. 16-ig, a CFR vonalain a visszautazásra IV. 26 — V. 11-ig.

Magyar Vizum érvényes román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a magyar királyi követség és a magyar királyi konzulátusok utján személyenként 2.50 P-ért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a

Románia Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda

összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőiteinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

Elviejelentőségű döntés szerint

Az iparvállalatok kereskedelmi jellegű fiókjaira és szervezeteire is kötelező a nyolcórás munkaidő betartása

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. Elvi jelentőségű ítéletet hozott a napokban a kolozsvári munkabíróóság. A Wagons Lits kolozsvári fiókja korábban elbocsátotta egyik alkalmazottját, aki erre a munkabíróóság előtt pert indított a vállalat ellen s többek között a napi nyolc órán túl végzett munkájának megtérítését kérte. A per kapcsán felmerült az az érdekes kérdés: vajjon a Wagons Lits kolozsvári irodája kereskedelmi vagy ipari vállalkozásnak minősítendő-e.

Az alkalmazott a következőképpen érvelt: A Wagons Lits központja tulajdonképpen ipari vállalat, amely vasúti szállítással foglalkozik saját kocsijai felhasználásával és ezeket a vasúti kocsikat saját műhelyében szerelteti és javíttatja. Maga a Wagons Lits tehát ipari vállalat s ezt a minőségét a központ cégbejegyzése is igazolja. Minthogy a fiókok nem önálló vállalatok, jogi helyzetük mindenben a központéhoz alkalmazkodik, tekintet nélkül arra, hogy a fiókok ipari, vagy kereskedelmi tevékenységet fejtenek ki. Ennélfogva a Wagons Lits fiókjának alkalmazottai ipari alkalmazottaknak tekintendők, akikre a munkaidő szabályozásáról szóló törvény intézkedései vonatkoznak. Minthogy pedig a felperes alkalmazott beigazolta, hogy túlórázott, a Wagons Lits köteles ezeket a túlórákat megtéríteni.

A Wagons Lits jogi képviselője ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a kolozsvári fiók kifejezetten jegy-eladással foglalkozik, ami ipari jellegű tevékenységnek semmiképpen sem minő-

sítható s mivel a törvény értelmében a 8 órai munkaidő betartása s ennek következtében a túlórázás megtérítése csak ipari vállalatokra kötelező, kérte a felperes keresetének elutasítását.

A munkabíróóság az alkalmazott érvelését fogadta el s a túlórázás megtérítésére kötelezte a vállalatot.

A munkabíróóság ítélete igen jelentős, mivel új helyzetet teremt a gyári lerakatok és eladási szervezetek alkalmazottainak jogi helyzetét tekintetében is.

Szolgáltatós gyógyszerárak Oradea

Szerdán Nagyváradon elkesző győgy-szertárak tartanak szolgálatot.
Mátyás királyi Str. 22. Tel. 1507.
21-34. (Ajtay).
Irgalmasc. Str. 22. Tel. 1507.
Minerva Str. 22. Tel. 1507.
Salvator Str. Alexandri. (Nemeth). Tel. 1507.
Sabina, Piata Mihail Viteazul. Tel. 1507.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlapon. Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hónapra 75 le.
REKLÁMÁRAK: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk
vissza.

**SEMMIFÉLE ARUCIKKET VAGY TERMÉK-
KET SEM SZABAD IDEGEN VALUTAÉRT EL-
ADNI.** Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Szamos
tartomány királyi helytartóságának 11509-1940.
számu rendeletére hivatkozva, a város közigaz-
gatási osztálya fölhívja a közönség figyelmét ar-
ra, hogy külföldi valutáért semmiféle cikket sem
szabad eladni. A rendelkezés ellen vétőktől el-
kobozzák az értékeket s a valutatörvény értel-
mében eljárás indul ellenük.

**ISMÉT BEÁLLÍTOTTÁK A BUCU-
RESTI—PLOESTI ÉS CLUJ—ORADEA KÖ-
ZÖTTI 3009. és 3010. SZ. SZEMÉLYVONA-
TOKAT.** Április 15-16-án kezdve a Bucuresti—
Ploesti és Kolozsvár—Nagyvárad között köz-
lekedő 3009. és 3010. számú személyvonatokat
ismét beállították. A személyvonat a bucuresti
északi pályaudvarról 9 óra 45 perccel indul és
a ploesti déli pályaudvarra 11 óra 7 perccel
érkezik. A másik vonat 2 óra 10 perccel indul
Kolozsvárról és 7 órakor érkezik meg Nagyvá-
radra.

**1000 lelei pénzbüntetés — a használt bélyeg
felragasztásáért.** Aradról jelentik: A járásbíró-
ság 1000 leire ítélte D. Klári kiskorú leányt,
mert egy hét leies bélyeg használt állapotban
ismét levélre ragasztotta. A törvényszék fel-
lebbtezte meg a leányka hozzátartozóit az ítélet-
et, a törvényszék a járásbírósi döntést meg-
változtatta és a leánykát felmentette.

A bab árának megállapítása. Az aradi ke-
reskedelmi és iparkamara hivatalosan közli,
hogy a Monitorul Oficial április 11-iki 87. szá-
mában megjelent 7102. számú nemzetgazdasági
miniszteri határozat a bab árát a nagybani ke-
reskedelemben 10.000 kgr-ként 160.000 leiben, a
kicsinybani kereskedelemben 180.000 leiben álla-
pítja meg.

**FOGHÁZZAL JÁRÓ BONYODALMAK
EGY VÉGRENDELET KÖRÜL.** Mercurea-Ciuc-
Csikszereda. Saját tud. Albert Domokos csik-
tusi nádai gazdálkodó hosszú ideje betegeskedése
után elhatározta, hogy minden vagyonát az őt
gondozó Galambos Terézre hagyja. El is készí-
tette végrendeletét s kevéssel később meghalt.
A törvényes örökösök, különösen Albert Jó-
zsef, Albert András és Balázs Ignác né a vég-
rendeletet megtámadták azzal, hogy érvénytel-
len, mert örökösök irásbeli intézkedésével a
végrendeletet megsemmisítette. Be is mutattak
erről egy okiratot. Azonban az „okiratról” ki-
derült, hogy hamis. A törvényszék magánok-
irat hamisítása miatt Albert András, mint ér-
telmi szerzőt hat havi, Albert Józsefet egy havi
és Balázs Ignácét ugyancsak egy havi elzá-
rássra ítélte és 1000—2000 leies pénzbüntetést is
kírtott.

**Nagy erdőtüz pusztított gróf Dégenfeld bir-
tokán.** A szilágymegyei Felsőhercegszói község
határában gróf Dégenfeld-féle többszázholdas
tölgyerdejében nagy tűz pusztított. Ismeretlen
körülmények között kigyulladt a 12—13 éves fi-
atal tölgyes és rövidesen 70 hold erdő pusztult
el anélkül, hogy az oltásra gondolni is lehetett
volna. Érdekes, hogy egy évvel ezelőtt, ugyanitt
40 hold erdő égett le. Annak idején pásztorgye-
rekek okozták a tüzet.

Leégett egy biamareai festőművész háza.
Biamare-Nagybánya. Saját tud. Tegnap dél-
után az állami kórház környékén lakó em-
berek arra figyeltek fel, hogy Ziffer Sándor
neves festőművész Zazar parti házának fedele
mögül füst szivárog ki. A kórházból értesít-
tették a tűzoltókat, akik nagy felkészültséggel a
helyszínre siettek. Akkorra már teljesen lángok-
ban állott Ziffer házának fedele. A mentési mun-
kálatok során a berendezést és a nagyértékű fest-
ményeket igyekeztek biztonságba helyezni. Meg-
feszített munkával megakadályozták a lángok to-
vábbterjedését és a tüzet eloltották. Megmentet-
ték a szomszédos kertházat is. Ziffer Sán-
dor házának fedele az oltás után elpusztult.
A kár jelentékeny. Az ősz mester most az egyik
udvari épületben húzta meg magát.

**SZABADSÁGVESZTÉS — SZERZŐDÉ-
SES KÖTELEZETTSÉG BE NEM TARTÁ-
SAÉRT.** Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud.
A székelyek által lakott vidékeken igen gy-
akori, hogy öreg, beteges, magatehetetlen gaz-
dák úgy kívánnak segíteni magukon, hogy
egyezség alapján átíratják ingó- és ingatlan va-
gyonukat olyan fiatalabb gazdákra, akikben
megbízhatnak. Az egyezség minden esetben arról
szól, hogy a birtok ellenében életfogytiglani el-
tartás, jó bánásmód, ápolás és gondozás illeti
meg az öreg gazdát és családját. Sajnos, az
ilyen egyezségeket rendszerint baj van, gy-
akoriatok a panaszok, sőt bírósági beavatkozások
is. Így járt Balázs Lajos 70 éves csikmadarasi
gazda is Miklós Albert odaváló lakossal. Né-
hány évig jól gondját viselte Miklós, azonban
később mindjobban elhanyagolta az öreget,
aki végül is bírósághoz fordult. A bíróság meg-
állapította, hogy nem teljesítette szerződéses
kötelezettségét, durván bánt az idős gazdával és
az egyezséget megsemmisítette. Egyben Miklóst
szabadságvesztéssel is sújtotta: két hónapi elzá-
rássra ítélte.

**Felmentették a gépkocsivezetőt, aki halálra
gázolt egy négyéves leánykát.** Mercurea-Ciuc-
Csikszereda. Saját tud. Szabó Antal csikocsi
gépkocsivezető, néhány hónappal ezelőtt, Gy-
gyóujfalu határában, gépkocsijával halálra gázol-
ta Balló Balázs falusi gazdálkodó négyéves An-
na nevű kislányát. A sofőr ellen gondatlanság-
ból okozott emberölés miatt indult eljárás. A
törvényszék a napokban megtartott tárgyaláson
megállapította, hogy a leányka haláláért nem fe-
lelős a gépkocsivezető, mert a leányka maga ug-
rott a gépkocsi elé és a gépet megállítani már
nem lehetett. A törvényszék így felmentő íté-
letet hozott.

**Aradváros 1939—40. költségvetési évének
eredményei.** Aradról jelentik: Aradváros pénz-
ügyi szolgálata most készítette el az elmúlt
pénzügyi év költségvetéséről, illetve ennek ke-
resztülviteléről szóló jelentést, amelynek fonto-
sabb adatai a következők: Rendes bevételek ei-
mén befolyt 46.651.036 lei (előirányozva 46.945
ezer 300 lei). Rendkívüli bevételek 9.950.613
(9.900.000) lei. Különleges rendeltetési bevételek:
32.091.739 (34.392.045) lei. Vágóhid: 4 millió há-
romszázharmincezer hétszázharminc (5.082.438)
lei. Városgazdaság: 915.597 (1.061.500) lei. Ké-
ményseprés: 2.715.887 (2.720.300) lei. Neptun: 1
millió 260 (egymillió) lei. Temetők: 731.338
(733.000) lei. Kertészet: 1.384.043 (1.476.700) lei.
Összes bevételek: 99.771.243 lei, előirányzat 103
millió 312.183 lei. Összes értékpapír bevételek:
8.653.000, összes értékpapír előirányzatok 17.379.420
lei. Végeredményben az előirányzott 120.690.603
leies bevételi tétel helyett a bevételek összege:
108.424.263 leit tettek ki, amivel szemben a ki-
adások tételei a következőképpen alakultak:
Rendes kiadások: 43.628.345 (előirányzat 46.945.500)
lei, rendkívüli kiadások: 8.445.420 (9.900.000) lei.
Különleges rendeltetések 26.228.789 (34.392.045) lei,
vágóhid 2.459.845 (4.082.438) lei. Városgazdaság
915.468 (1.061.500) lei. Kéményseprés: 2.570.091.
Neptun 1.993.682 (egymillió) lei. Temetők 711.839
(763.000) lei. Kertészet: 1 millió 369.788 (1.476.700)
lei. Összesen: 102.311.183 leit irányoztak elő ki-
adásokra, amiből ténylegesen 87.423.267 lei ki-
adást eszközöltek. Összes értékpapírelőirányzatok
a kiadási rovathoz: 17.379.420 leiel szerepeltek,
viszont csak 11.200 leit állítottak be a költségve-
tésbe ezen a címen.

Belgrád egyes alsóbban fekvő utcait előntöltö
a Dana. Ez a kép egy ilyen belgrádi utcán készült

Feljegyzések

*A Rador egyik londoni jelentése érdekes,
de kétséges hitelű hírt közölt a napokban. A
jelentés szerint angol napilapok egy Angliá-
ban felállítandó önálló zsidó hadsereg kérdé-
sével foglalkoznak. A lapok közlik, hogy je-
lentleg már komolyan tanulmányozzák ennek
a hadseregnek a felállítását és megszervezé-
sét. A zsidó hadsereg a szövetségesek ügyé-
ért harcolna, de teljesen önállóan végezné
hadműveleteit. A hadsereg létszáma 200 ezer
lenne és tagjait különféle európai és amerikai
országokból toboroznák. A terv megvalósítá-
sára Londonban alsóházi bizottságot alakít-
tanak.*

Eddig a hír.

*Jólőre kijelentettük, hogy kétes hiteli-
nek tartjuk. Nem azért, mintha a zsidók
hadierényében kételkednénk. Korántsem.
Azonban az utóbbi néhány év leforgása alatt
már sokszor beszéltek zsidó nemzeti had-
seregről, önkéntes alakulatokról, amelyek
más nemzetek harcában érdeküknek megfe-
lelő oldalon állnának. Az ilyen hír azután
rendesen csak hír maradt.*

*A mai helyzetben esetleg még az is meg-
történik, hogy a zsidó nemzeti önkéntes had-
sereget valóban felállítják.*

*Ebben az esetben sem néz nagy jövő
elő. De ha meg is alakul és az eddigi tapaszt-
alatokat és meggyőződéseket pocskéká téve
kiáll a síkra hadi babérokért, még akkor is
azt mondjuk: várjuk meg a végét!*

*Nem szubjektív elgondolásokról, vagy el-
lenszenből indulunk ki, amikor ilyen ború-
látók vagyunk a 200 ezres zsidó nemzeti had-
sereggel szemben. Meggyőződésünk szilárd
tárgyi alapokon nyugszik.*

*A zsidóság történetének haditetteivel
ékes fejezetei oly messze maradtak el a mult-
ban, hogy még emlékeiben is alig élnek. A
makkabeusok hősi csatáin manapság már
így mereng el a zsidó lélek:*

*Na és érdemes volt? Egy szerencsés gon-
dolat? Nem lett volna jobb felében-harmadá-
ban kiegyezni azokkal a brutális gojokkal?*

*A szétszóráltság — a galut — idejében
mindjobbán elhalványulnak a zsidó lélek
hősi emlékei. Olyan természetes is ez. Hiány-
zott a hadsereg és a nemzeti öntudatból
táplálkozó hősi lelkiület alapföltétele: az ön-
álló, független állami, vagy legalább öntuda-
tos nemzeti élet. Nem jellemző redjük az a
tény, hogy a csirájában megújuló zsidó
nemzeti és állami lét hazájában, Palesztiná-
ban is angol katonaság védi és oltalmazza az
új zsidó honfoglalók munkáját?*

*Kétszáz ezer zsidó hadsereget! Egy kicsit
mágas ez a létszám. Hozzá még önkéntes je-
lentkezésekről is van szó. Nem is egy országból,
hanem két világrész minden országából. Két
világrész vállalkozó kedvű zsidáiból. Hirtelen
arra kell gondolnunk, hogy még töltünk is
mennek, sokan, népes, lelkes hullámokban,
végeláthatatlan sorban... És mindenütt ezt
gondolják, erre várnak. Azért nem bíznak a
zsidó önálló hadsereg megalakulásában. Mert
ha sorba vesszük a mieinket, rendre azt kell
majd mondanunk: ez sem megy, az sem, a
másik sem, a harmadik sem... és így végig.*

*De akkor ki megy? Erre majd az angol
alsóház kiküldött bizottsága fog érdemben
válaszolni, amikor a zsidó hadsereg terveze-
tének ügyesomóját a ritkaságok múzeumába
utalja. (k. n.)*

**Unokája halálos szerencsétlenségéért a
nagyanya ellen indult eljárás.** Mercurea-Ciuc.
Csikszereda. Saját tud. Györgyicza János csik-
szentdomokosi gazdálkodó két éves Erzsi nevű
kislánya beleesett az olvadási meduzzádt
közégségi patakba és belefulladt. A csendőrség a
felelősség megállapítására megindította a nyo-
mozást. Megállapítást nyert, hogy Györgyicza Já-
nosné, a gyermek édesanyja nem ügyelhetett a
leánykára, mert ágyban fekvő beteg volt és így
a felelősség a halálos balesetért öv. Szabó Ger-
gelyné, a gyermek nagyanyját terheli. Gondat-
lanságból elkövetett emberölés miatt indult el-
járás ellene.

Adományok. Szent Antal nevében a szegé-
nyek részére 100 leit érkezett. Rendelítési he-
lyére juttatjuk.

* A gyermekbetegségek kezelésében a tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz, mint gyorsan, biztosan és rendkívül enyhén ható has-hajtó, gyakran igen fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, kissé felhősebb idő, egy-két helyen esetleg eső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

Zürichi zárlat. Párizs 8.81, London 15.55, Newyork 446, Brüsszel 74.90, Milánó 22.45, Amsterdám 236.75, Berlin 178.25, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 225.

IREK ÉHSÉGSZTRAJKJA HALÁLOS BEFEJEZÉSSEL. Londonból jelentik: Darcy Tory 32 éves ír alattvaló, akit egy dublini házkutatás alkalmával fogtak el, 52 napos éhségsztrájk után kedden meghalt. MacCurtaint, a corki volt polgármester fiát, aki szintén éhségsztrájkot kezdett, nem lehet kihallgatni, MacCurtaint egy detektív meggyilkolásával vádolják.

A hófúvás okozta a kászoni társasgépkocsi-szerencsétlenséget. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a közlekedési balesetről, mely a Bärbat Octavian tulajdonát képező kászoni társasgépkocsit érte és amelynek szerencsére csak könnyebben sebesült áldozatai voltak. A hatóságok most befejezték az ügyben a vizsgálatot és megállapították, hogy a balesetet a nagy hófúvás okozta és Kúpós Gusztáv gépkocsivezető minden elővigyázati intézkedést megtett a súlyosabb hal eset elkerülésére és ennek lehet köszönni a baleset könnyebb kimenetelét.

Maramuresi hírek. A Tisza partján a napokban ismeretlen férfi halttestére bukkantak. A halott személyazonosságát nem sikerült megállapítani. — Borsán Danci Nicoara házában tűz ütött ki. A ház porráégett s tulajdonosát súlyos égési sebekkel szállították be a felsővisói kórházba. — A magyarországi Kárpátaljáról érkezett hírek szerint Körösmezőn Vidor László nyugalmazott pénzügyi tisztviselő táviratot kapott, hogy Amerikában élő fia halálos gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett. Vidor fia halála fölötti elkeseredésében ünneplő ruhájába öltözött és lakásának padlásán fölakasztotta magát.

Halálos munkásszerencsétlenség a kőbányában. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Fodor Lajos csikrákosi lakos az ottani kőbányában dolgozott. A megindult olvadás meglazított egy nagyobb kősziklát, mely lezuhant és maga alá temette a munkást. Olyan súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett, hogy az életnek megmennteni már nem lehetett: kétnapi szenvedés után meghalt. A felelősség tisztázása érdekében a nyomozást bevezette a csendőrség.

457 cm az új rudugró világrekord! Csikágóbból jelentik: A San Franciscóban tartott atlétikai versenyen az amerikai atléták nagy formát mutattak. Ezek közül is kiemelkedik Meadows új, 457 centiméteres rudugró világrekordja, mellyel tulszárnyalta a 454 c-es régi rekordot és amelyet Seftonnal ketten tartottak.

Mi történt a Hargita alatt? Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. A csiki Magyar Népközösség — mint annakidején jelentettük — erőteljes mozgalmat indított dr. Kolombán József ügyvéd, megyei elnök vezetésével a katonai szolgálatra behívott családfelek tagjainak segélyezésére. A segélyezési mozgalom sok könnyet törölt le és jelentékeny természetbeni és készpénz segélyt osztott ki. A Népközösség vezetősége most abbahagyta a segélyezést, illetve a gyűjtést, miután ezt a kérdést egységesen törvénnyel rendezte a kormány. — Tatar Ignác csikszentmihályi gazdálkodót a törvényesnek hathavi elzárásra ítélte, miután Ioan Giurgiula odavaló lakost olyan súlyosan bántalmazta, hogy egész életére megsikertült. — Rusu Carol és Rusu Gavril gyimesi csángókat tettenérte Radu Miklós hatósági erdőőr, hogy engedély nélkül fát fuvaroztak az erdőből. A fát elkobozta. Másnap meglepetéssel látta, hogy a két testvér a fát beszállította az egyik fűrészre és eladta. A testvérek ellen erdőkihágáson kívül falopás miatt is eljárás indult. — A csiksomlyói kegytemplomban szokásos Szent Antal-kilenced kedden, 16-án kezdődött meg, tiszóras szentmisével és szentbeszéddel. — A nagy hóviharak Csik megyét sem kerültk el. A Hargitan és a Kárpátok nyulványain erős havazás volt. A szeszélyes időjárás gátolja a mezőgazdasági és konyhakertészeti munkálatokat. Csik megyében eddig sem ekével, sem boronával nem lehet dolgozni és még hetek telhetnek bele, mikor a munka megindulhat.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

AFELLÓ: STANLEY, A RIPORTEREK KIRÁLYA.
DORIAN: A SZERELEM JOGÁN.

POSTAFIÓK

Április 23-án tartja tavaszi rendes közgyűlését az „Alcsik-Kászoni Római Katolikus Tanítóegyesület”. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Az „Alcsik-Kászoni Római Katolikus Tanítóegyesület” tavaszi rendes közgyűlését Csikszentsimon községben tartja, április hó 23-án. A közgyűlés, melynek meghívóját Kovács Balázs esperes-tanfelügyelő, egyházi, Becze Elek világi elnök és Gál Ilonka jegyző bocsátotta ki, szentmisével kezdődik. Utána az iskola helyiségében gyakorlati tanítások lesznek. A tanítások után elnöki megnyitót mond Becze Elek, utána gyermekkorús és szavatok következnek, majd egy díjazott pedagógiai pályamunka előadására kerül sor. „A nevelő feladata a 11–12 éves gyermekek lelkivilágának kialakításánál a rejtelmek, sejtelmek eddig észre nem vett ösztönök korában” címmel. Ujabb énekszámok után „Csikszentsimon monografiája” címen Gergely József kántortanítót értekez. Gál Ilonka és Mihály Etelka tanítónők énekkettőse után Finta Árpád igazgató-tanító olvas fel „Emlékezzünk régiekről” címmel. A tartalmas tárgysorozat után ügy- és vagyonkezelési beszámoló következnek.

„Csak egy kislány...” Aligha van valaki aki ne ismerné ezt a bájos magyar nótát: „Csak egy kislány van a világon...” És aligha van szép lány, szép asszony, akinek ne dobbant volna meg a szíve, amikor az imádjába hajnal tájon eljártszatta ablaka alatt s a cigány hegedűje is szívéhez szölvőbb szölvő olyankor. Edward velszi herceg, még trónörökös korában megtanulta ezt a dalt Pesten s Londonban is eljártszatta. Nem csoda tehát, ha ez a szép nóta két erdélyi magyar szerzőt — arra inspirált, hogy operettet írjanak s címül a népszerű

dal címét adják neki. A két szerzőt erdély-szerzte jól ismeri a színházi közönség. Az egyik Deésy Jenő, a Thalia rokonszenves, kedves művésze, aki felesége társaságában írta az operette ötletes librettóját, a zeneszerző pedig Szathmáry Endre, a váradi színház volt karnagya, aki már több operettjével aratott országos sikert. A „Csak egy kislány” premierjére most készül a Szabadkai társulat együttese s szombaton a váradi színházban lesz az ősbemutató, amely után nemcsak erdélyi körutrá megy Szathmáry-Deésy operettje, hanem az egyik pesti operett színházban is rövidesen bemutatásra kerül. A Szabadkai társulat művészei közül Ürmössy Magda, Voiticzky Elvira, Kun Edit, Mátray Rózsi, Jenei János, Homm Pál, Szabadkai Miklós és Hegyesi Ferenc játsszák a vezetőszerepeket s az előjelekből ítélve a „Csak egy kislány” című operettet sok-sok kislány, asszony és fiatalur fogja nagy tisztséssel fogadni.

Ötvenéves érettségi találkozó. Incze Domokos csikszentgyörgyi főesperes-plébános kéri a gyulafehérvári főgimnáziumban 1890-ben érettségizett volt osztálytársait, hogy tartózkodási helyüket május hó 15-ig neki jelentsék be.

Katolikus műkedvelő előadás Bucurestiben. A bucuresti Magyar Katolikus Imaapostolság tagozatai 1940. április 28-án (román húsvét elsőnapján este pont 8 órai kezdetel a Liedertafel színháztermében (Str. Academiei 20.) műsoros táncmulatságot rendeznek amelyen színrekerül Paul Anthelme „Az abbé” című 3 felvonásos színdarabja. Belépődíj 105, 75 és 50 lei. A tiszta jövedelmet az építendő Katolikus Kulturház és templomkerítés céljaira fordítják.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4–7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fé. százalékos kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzt összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödőrészel s a lejáró szelvénytel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszertelő román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülös-hető pénzét.

SZÍNHÁZ

A Thalia szintársulat oradeai vendégszereplésének műsora: Fenség fizetek!

Sommerset Maugham ragyogóan szellemes, sziporkázóan vidám, a komikus jellemek és bohózatú helyzetek tökéletes felépítésére alapított vígjáték a Fenség, fizetek!

Harsányi Zsolt kitűnő fordításában játssza ezt a világsikerű vígjáték ujdonságát a Thalia kiváló prózai együttese szerdán és csütörtökön este a színházban.

A Fenség fizetek! ujdonság a budapesti Vig-színházzal egyidejűleg Nagyváradon a társulat csúcsteljesítménye. Szabados Árpád rendezésében, Kovács György, Tóth Elek, Nagy István, Lantos Béla, Hegyi Lili, Haáz Jolly, Paál Magda, Havady Ilonka, Dálnoky Dudus, Deésy Jenő, Bodó György, Szabados Árpád és Senkálzky Endre felléptével.

A rádió közvetítés óta állandóan érdeklődik a közönség a Fenség, fizetek! előadása iránt és az óriási érdeklődés, ami Nagyváradon is megnyilvánult, csak természetes is, mert a Thalia együttese olyan fővárosi nivóju előadásban

hozza színre ezt az ujdonságot ami szinte páratlan.

A Fenség, fizetek! csak szerdán és csütörtökön este van műsoron. A szerda esti előadás a 16. számú premier bérletben lesz megtartva.

— Fenség. Bókay János óriási sikerű ragyogó vígjáték ujdonsága szerepel a Thalia kiváló prózai együttesének csütörtök délutáni műsorán 5 órai kezdettel olcsó helyárakkal, Fényes Alice, Haáz Jolly, Kovács György és Nagy István felléptével.

A KÉTNAPOS VENDÉGTÁRÉK MŰSORA:

Szerda este 9 órakor a Thalia prózai együttesének vendégtáréka: Fenség fizetek. Világsikerű vígjáték ujdonság. A legnagyobb színházi és színpadi siker. Premier bérlet 16. szám.

Csütörtök délután 5 órakor: Fenség. (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: Fenség fizetek. (Műsorszo. Bucsuelőadás.)

A törvényhozási tanács ellenzi a földművesek céhekbe való tömörítését

Bucurestiből jelentik: A képviselőházban kedden kezdték meg a céhek elismeréséről, a céhek nemzeti tanácsának létesítéséről és a szak-kamarák szervezéséről szóló törvényjavaslat vitáját, amely iránt általános érdeklődés nyilatkozik meg.

A javaslat indokolásában Mihai Ralea munkaügyi miniszter rámutat arra a nagyjelentőségű szerepre, amelyet a céhszervezet az állam új elrendezésében játszani fog, majd így folytatja:

„A társulási jog új szabályozása, ahogy azt az 1938 október 12-iki céhtörvény előírta, hiányosnak és töredékesnek bizonyult. A törvény ugyanis nem vonatkozott csak a munkásokra, a tisztviselőkre és iparosokra. Kivül maradtak tehát a szakmai társulások ügyének e törvényes rendezésén a munkaadók, a nagy- és kisgazdák és a szellemi munkások társulásai. Ez a helyzet nem maradhat meg tovább a szakmák ama általános megszervezésének veszélyeztetése nélkül, amely a céhtörvény tulajdonképpeni célja volt. Valamennyi szakma hasonló közületekben való szabályozása nélkül nem lehet véghezvinni azt a minden társadalmi rétegre kiható szociális és erkölcsi újjáépítési munkát, amelyre új alkotmányos intézményeink törek- szenek. Eszerint a társulási jog új szabályozása a következő elvekre épül:

A szakmai céh egységes, ami a jövőben ki- zárja a vegyes céhet, amely korábbi jogunk szer- rint lehetséges volt.

Egy tartomány területén minden foglalkozási ka- tegóriában csak egyetlen céh működhetik.

A jogi személyiség megszerzéséhez a céhek- nek a következő feltételek kell egyesítenie magában:

a) A fizetéses alkalmazottak, a kézmű ipar- osok és a földművesek céhei az illető terület fizet- és alkalmazottainak, kézmű iparosainak és földműveseinek legalább egytized részét tömörítse- k az illető szakmai kategóriában; az alapítók száma pedig nem lehet 30-nál kevesebb.

b) A munkaadók, kereskedők és iparosok, va- lamint szellemi foglalkozásuk céhei egyenként legalább 40 személyt tömörítsenek.

Ha az illető területen nem lehet összehozni a törvényszerinti legkisebb taglétszámot egy fog- lalkozási kategória számára, az érdekelt szemé- lyeknek joguk lesz, hogy önálló fiókszakosztályban csatlakozzanak egy olyan céhhez, amely az illető foglalkozással a legnagyobb hasonlóságot mu- tatja fel.

A céhek a foglalkozási érdekek védelmé- n kívül a tagok szakmai, erkölcsi és hazafias nevelésé- vel is foglalkozni.

A vezetők a képzettség, az erkölcsiség és a hazafiasság biztosítékát kell hogy nyújtsák.

A törvényesen elismert céh az illető foglalko- zási ág képviselője.

A céhek mellett létezhetnek ténylegesen mű- ködő egyesületek, amelyek az erre vonatkozó köz- jogi intézkedéseknek vannak elárvéve.

Ezek a javaslat indokolásának kiemelkedőbb szakaszai. Az indoklás közli a törvényhozási ta- nács véleményezését, amely sok lényegbevágó el- lenvetést tartalmaz. Így kifogásolja a törvényho- zási tanács, hogy a javaslat nem foglal magában pontos intézkedéseket a bérmozgalmak megoldá- sára olyan esetekben, amikor a munkás vagy tiszt-

viselő céhek nem kapták meg jogi személyiségü- ket, vagy pedig feloszlatták őket és így lehetet- lenné vált számukra, hogy képviselőiket kijelöljék.

A törvényhozási tanács továbbá helyteleníti a gazdák céhekbe való tömörítését. A mezőgazdasági tevékenység — állapítja meg a törvényhozási ta- nács, — nem hasonlítható össze más tulajdonké- peni munkás-foglalkozásokkal. A mezőgazdasági munkának sajátos jellege van, amit különleges gazdasági tevékenység határoz meg. Ezenkívül fi- gyelembe kell venni, — folytatja a véleményezés, — hogy mezőgazdasággal az ország polgárainak nagy többsége foglalkozik s a földművelés any- nyira különböző foglalkozási ágakat foglal magába, hogy ezeket nem lehet mind egyetlen céhbe tömör- iteni. Következésképp a törvényhozási tanács úgy véli, hogy indokolatlan a földművesekre a szerve- zésnek ugyanazokat a módozatait alkalmazni, mint az ipari munkásokra, másszóval szerinte a céhszer- vezet a földműves társadalom tömörítésére alkalmatlan.

Ezzel az indoklással a törvényhozási tanács véleményezi a javaslatnak a földművesek céhekbe tömörítésére vonatkozó szakaszai mellőzését.

Hogy a javaslat a törvényhozási tanács véle- ményezésének figyelembevételével váljék-e tör- vénynyé, az a javaslat parlamenti vitája során dől el, amit, mint megirtuk, a kormány szűkebb körűnek és teljesen szabad lefolyásúnak óhaj, hogy vala- mennyi érdekelt tényező hozzájárulhasson a tör- vény végleges szövegének megalkotásához.

Felemelte a kenyér és a liszt árát a Szamostartományi királyi helytartóság

Fehér kenyér 13, félbarna kenyér 12, barna kenyér 11 lei

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. A Szamos tar- tomány több városából a sütőiparosok a buza árának nagymértvű emelkedése következtében kérték a királyi helytartóságot, hogy a liszt, il- letve a kenyér maximális árát emelje fel.

A helytartóság árelenőrző bizottsága ked- den este 8 órakor dr. Hodor Victor tartomá- nyi vezértitkár elnöklésével ülést tartott s az ülésen a bizottság valamennyi tagja részt vett. Felülvizsgálták a sütőiparosok kérését és mi- után meggyőződtek arról, hogy egyes vidéke- ken a buza ára métermázánként 800 leien fe- lül emelkedett, elhatározták, hogy a nullás és a fehér liszt árát nem maximálják, a 4-es liszt árát 14 leire, az 5-ös lisztet 13 leire, a 6-os liszt- et 12 leire emelik fel s ennek arányában eme- lik a kenyérárakat is. A helytartóság által esz-

közölt emelés arányában a kenyér árak így alakultak: barnakenyér 11 lei, félbarnakenyér 12 lei, fehérkenyér 13 lei.

Április 25-ig be kell jelenteni a gabonakészleteket

Bucurestiből jelenti a rádió: Anghelescu nemzetgazdasági miniszter szerdán rendeletet adott ki, amelynek értelmében az összes buza- kereskedők április 25-ig be kell jelentseék buza- készletüket, a mennyiséget, a raktár helyét és hogy honnan vásárolták. Akik nem tesznek ele- get a fenti rendeletnek, szigorúan megbüntetik.

Arcárhirdetések

Allást keres

szavanként 1 lei

Iparos asszony

házimunka végzés elle- nében lakást keres. Cim a kiadóban.

Intelligens

középkorú nő gyerme- kek mellé ajánlkozik. Vidékre is megy. Ci- meket a kiadóba kér.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbet ék- szerárúház, — Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Gyermek-sportkocsi

jókarban levő, olcsón eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. Consanția- na 16. (Károly sportte- leppel szemben.)

Spárga tövek,

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében, Oradea-Nagyvárad, Cal. Ruine- tar 1. (Petőfi-u. végén.)

Lakás

Kétszobás

fürdőszobás magánház kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Francez 15. Értekezni a szemben levő szomszédnál.

Egy szoba

mellékhelyiségek hasz- nálatával, nyaralásra alkalmas, azonnal ki- adó. Cim a kiadóban.

Azonnal

kiadó különbejáratu butorozott szoba fűrdő- szobával, esetleg ellá- tással is. Oradea-Nagyvárad, Averescu-u. 37.

Egyszobás

konyhas lakás mellék- helyiségekkel május el- sejére kiadó. Oradea-Nagyvárad, Mihai Sor- bul-utca 23. szám.

Kiadó

modern nagy és kis szobás komplett udva- ri lakás, Oradea-Nagyvárad, Pasteur-utca 47-b.

Redőny

portállal, eladó. Oradea-Nagyvárad Piatul Re- gina Maria 3. szám.

A Szabadkai operett-társulat további előadásai Oradean

A Szabadkai operett társulat szombaton folytatja nagyszerű előadásait és az eddig megnyilvánuló óriási érdeklődés után itélve, a további előadásokat is siker fogja koronázni. A lelkes társulat a közönség minden rétegének igényét estéről-estére kielégítette nagyszerű műso- rával és a színészek komoly, művészi játékával. Ez továbbra is fokozódik, mert az igazgatóság a jövő hét műsorára olyan két ujdonsággal lép meg a közönséget amelyben a társulat minden szereplője ismét tökéleteset és nagyszerűt fog nyújtani.

Az első ujdonság Szathmáry Endre és Deésy Jenő nagy operettje a Csak egy kislány... amely bizonyára újból nagy sikert fog aratni, mert Szathmáry az országos viszonylatban is nagysze- rű karnagy, pattogó ritmusu, fülbemászó meló- diájú, tökéletes zenét irt, a Deésy Jenő ragyogó szövegkönyvéhez. A társulat lázas igyekezettel készül a bemutatóra, amelynek nagy sikere nem fog elmaradni. A Csak egy kislány... négy egy- másutáni előadásban van a színház műsorán.

— **Olcsó helyűru délutáni előadások.** Szombaton 3 órakor a Vadvirág, vasárnap 3 órakor Sárga csikó és kedden délután 3 órakor a Kék nefejeles van műsoron. Mindhárom előadás olcsó helyűru.

— **Dalol a Volga.** Vasárnap este 9 órakor lesz műsoron, teljesen a bemutató előadás sze- rint azoknak szereplőivel, valamint Bébi Bor- csa fellépésével. Rendes helyűruakkal.

A SZABADKAI OPERETT TÁRSULAT ORADEAI VENDEGJÁTEKÁNAK MŰSORA:
Szombat délután 3 órakor: Vadvirág. (Ol- csó helyűruakkal.)

Szombat este 9 órakor: **Csak egy kislány...**

(Ösbemutató. Deésy Jenő és Szathmáry Endre nagy táncos operettje. Főszereplők: Úrmóssy Magda, Vojticky Elvira, Kun Edith, Mátray Ró- zsi, Jenei János, Homm Pál, Szabadkay Mik- lós, Hegyessy Ferenc, Rendező: Jenei János. Karnagy: Schreiber Alajos.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Sárga csikó.**

(Olcsó helyűruakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Csak egy kis- lány...** (Másodsor.) Rendes helyűruakkal.

Vasárnap este 9 órakor: **Dalol a Volga.**

(Rendes helyűruakkal.)

Hétfő este 9 órakor: **Csak egy kislány.** (Har- madsor. Rendes helyűruakkal.)

Kedd délután 3 órakor: **Kék nefejeles.** (Ol- csó helyűruakkal.)

Kedd délután 6 órakor: **Csak egy kislány...**

(Negyedsor. Rendes helyűruakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Paradies kisasszony.**

(Salamon László színműve. Főszereplők: Bárdi Teréz, Kun Edith, Katona Böske, Sándor Ica, Jenei, Homm Pál, Végh Jóska, Szabadkai.)

Szerda este 9 órakor: **Paradies kisasszony.**

(Másodsor.)

— **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.**

Legnagyobb Szentírás kiadás

Oszövevény I-III. kötet. Vászonnkötés 1080 Lei

Ujsövevény I-II. kötet. Vászonnkötés 360 „

„ rövid jegyzetes zsebkötés, 40 „

LEGUJABB

A norvég kormányzati viszonyok újárendezése

A munkásság is részt kíván az új szervezésben. Bizalomnyilvánítás a kormányzóbizottság iránt

Oslóból jelentik: A Német Távírási Iroda jelentése szerint az oslói estilapokat különösen a norvég kormányzati viszonyok újárendezése foglalkoztatja. A norvég kereskedelem és hajózás lapja megállapítja, hogy az új kormányzó bizottság megfelel az alkotmányos norvég formáknak. Az *Arbeiteren* azt kívánja, hogy az új rendezés a munkásságra is támaszkodjék.

A norvég főváros utcai élete ismét a szokott képet mutatja. A napi élet a megszokott mederben halad. Az iskolák és színházak megnyitottak. Az új kormányzóbizottság iránt újabb köz- és magánszervezetek fejezték ki bizalmukat.

NÉMETORSZÁG NEM DÁNIA ÉS NORVÉGIA ELLEN VISEL HÁBORUT.

Berlinből jelentik: A legutóbbi skandináviai eseményekkel kapcsolatban a *Frankfurter Zeitung* a következőkben foglalja össze a német álláspontot:

— Németország nem Dánia és Norvégia ellen visel háborút, hanem Anglia és Franciaország ellen. Ezt a háborút a nyugati hatalmaknak Németország megsemmisítésére irányuló akarata elleni küzdelmet mindenestre a legnagyobb és legvégsőbb erőfeszítéssel kell megvívni, ahol a nyugati hatalmak Németország ellen betörési helyet keresnek. A háboru színterét ebben az esetben a nyugati hatalmak határozták meg. A cselekvés törvényét viszont a német vezetőség határozta meg.

HEVES HARCOK KONSVINGER KÖRÜL

Stockholmból jelentik: Itteni értesülések szerint a konsvingeri kerületben folynak a

leghevesebb harcok. A város kedden a németek kezére került, de a sűrű erdőben és a magas hóban a norvég síjárőrök állandóan zavarják a német utánpótlási vonalakat. Stockholmi értesülés szerint Elverum fele 16 ezer főnyi német csapat közeledett, de feltartóztatták. A norvégok megerősítik állásaikat a Glommen folyó mentén, aláaknázzák az utakat és hidakat

A magyar miniszterelnök figyelmeztető beszédet mondott az országrontó hirgyártások ellen

Bolondságoknak nevezte a suttogásokat, melyekre mindenkorrácáfol az idő és az élet

Budapestről jelentik: A Magyar Élet pártja értekezletet tartott, amelyen gróf Teleki Pál miniszterelnök beszédet mondott.

— A fővárosban — mondotta a többi között, — felelőtlen híreket terjesztenek és az emberek nagyrésze ennek az országrontó hirkolportáznak öntudatlanul és rövidlátóan eszközüül szegődik. Az emberek nem bírják ki azt, hogy a mi politikánk egyenes vonalú. Állásfoglalásunk minden nemzeti célkitűzésünk évek óta mindig ugyanazok és ennek következtében nem mondhatunk mást, mint mindig ugyanazt. Nem értik, hogy milyen felelőtlen és értelmetlen, ha minden áron szenzációt akarnak csinálni világproblémákból, ame-

és hevenyészett erődítéseket építenek. Az ország déli részén a német csapatok elfoglalták Besspold tartományt.

NORVÉGIA KÖZEPÉN NÉMET EJTŐ-ERNYŐS CSAPATOK ELFOGLALTÁK DOMBAK VASUTI CSOMÓPONTOT.

Rómából jelentik: A Stefani olasz hírszolgálati iroda rigai jelentése szerint az egyik rigai lap azt lenti, hogy Dombaa, fontos norvég vasuti csomópontot német ejtőernyős csapatok elfoglalták és ezzel megakadályozták a norvégeket abban, hogy vasuton Norvégia közepes részéből csapatokat szállítsanak Oslóba.

IZLAND KÜLÖN DIPLOMACIAI ÖSSZEKÖTTETEST LÉTESIT AMERIKÁVAL.

Párizsból jelentik: A Havas washingtoni jelentése szerint Izland kormánya kifejezte azt az óhaját, hogy az Egyesült Államokkal diplomáciai kapcsolatot létesítsen. Hull kijelentette, hogy az amerikai kormány a jelenlegi körülményekre való tekintettel hozzájárul ehhez a kéréshez.

lyekben benne kavargó magának hazánkhoz az ügye; nem értik, hogy ezáltal könnyelműen játszanak a nemzet érdekeivel. A külpolitikai és hadi hírekben érdekességet látnak, amiket pedig nem tudnak sem ellenőrizni, sem megérteni, sem megítélni. Ugyanigy hirdetnek belpolitikai téren szenzációkat, válságokat és egyebeket. Furesz, hogy bár mindenkorrácáfol az idő és az élet mindazokra a bolondságokra, amelyeket olvasnak, suttognak, beszélnek és továbbadnak — sohasem okulkak, hanem mindig új híreket gyártanak. A magyar józanságban való erős hitem és a közönség műveltségébe, valamint a sajtóba vetett bizalmam folytán elmentem a végső határig. Ha azonban a közönség mégis rácáfolna erre a bizalomra, kénytelen leszek egyik napról a másikra kemény rendszabályokhoz nyulni. Az idő nemcsak ránközve komolyak, hanem a hadviselő hatalmakra is. Ők is a létükért harcolnak, hogyne küzdene hát egy ilyen kis ország. Keresztül juthatunk ezeken a nehéz időkön, de hogy miként és hogyan jutunk keresztül rajtuk, az tőlünk, az országtól függ. Az országtól önmagától, a bizalomtól, a bátorságtól és attól, hogy mit hogyan csinál. Attól, hogy mindig fenntartja a maga büszkeségét, mert ezzel tartozunk a nemzet méltóságának. Mindnyájunkat terhel az a kötelezettség, hogy kíváncsiság nélkül, egyenesen haladjunk a magunk útján és ne engedjük elburjánzani sem bel-, sem külpolitikailag mindenféle szóbeszédet, mely ellentétekre vezethet. Én ki fogok tartani, mert tudom, hogy ma elmenni nem szabad. Én, mint a nemzet józanságának fanatikusa, el fogok menni a lehetőség határáig, de ha nincs rá más mód, kénytelen leszek minden eszközt felhasználni. Munkánk nehéz, nemcsak azért, mert Európa mai forrásában nemzetünket őrizzük, hanem azért is, mert mint gondolkodó, célokot kitűző és megvalósításokra törekvő és a nemzet politikai vezetésében résztvevő köröknek sok minden olyat szeretnénk megvalósítani, amit ma nem tudunk. Szociális és gazdasági téren szeretnénk többet alkotni, mint amennyit ma tudunk. Gazdasági téren rendkívül nehéz ma a helyzet, mert a háborus gazdasági életben a mindennapi lehetőségekhez kell alkalmazkodnunk. Szeretnénk sokkal többet tenni szociális téren is és lehetne is sokkal kisebb összeggel, mint amit a magunk védelmére fordítunk. De ma a hadfelszerelés is szociális munka. A mai nemzedék kapta a legnehezebb feladatot és mi, a magunk gyenge erőit össze-téve igyekezzünk ezt teljesíteni, mert az összetartás legkisebb megingása alapján ingathatná meg a nemzet egész épületét.

Teleki ezután a jegyrendszer bevezetéséről és annak előnyeiről beszélt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

Japán az európai hadviselés kiterjedésétől félti Hollandia indiai gyarmatait

Arita külügyminiszter tanácskozása a tokiói holland követtel. Titkos megegyezés Anglia és Hollandia között, amit holland kormány cáfol

Tokióból jelentik (Bucuresti rádióközlés): Arita külügyminiszter háromnegyedórás megbeszélést folytatott Pabst tábornok hollandi követtel. Az *Asachi Sinbun* tokiói japán lap értesülése szerint Arita külügyminiszter közölte, hogy amennyiben Hollandia az európai hadviselő valamelyikéhez csatlakoznék s ezen a révén az európai háború Hollandia indiai gyarmatára is kiterjedne, ezt Japán nem nézhelné közömbösen. Ilyen értelemben Tokió jegyzékét is tervez, melyet az angol, az amerikai, a holland és a német kormányhoz akar küldeni.

A „Japan Times” tokiói lap következő magyarázatot adja a japán álláspontról: „Egy kis európai állam által ellenőrzött Holland-India elviselhető dolog, de ha a holland gyarmatok egy nem keleti nagy katonai és tengerészeti hatalom birtokába és ellenőrzése alá kerülnek, az már egészen más kérdés. Ahhoz Japánnak is van szava. Nyilvánvaló, hogy a Távolvelelő az európai hadviselő vagy semleges államok birtoklasi viszonyaiban beálló minden változás csak Japán teljes hozzájárulásával történhetik.”

Stockholmból jelentik: A *Svenska Dagbladet* londoni tudósítója, aki a Times-palotában dolgozik, fantasztikusan hangzó értesülést közöl. Eszerint Anglia és Hollandia között titkos megállapodás jött létre, melynek értelmében

közösen védelmezik meg a holland-indiai gyarmatokat. A tudósító szerint ehhez a megállapodáshoz állítólag a japánok is hozzájárultak, feltéve, hogy az egyezmény csak bizonyos meghatározott időre szól, fenntartja a politikai status quot és nem érinti Japán gazdasági érdekeit. Ha azonban Anglia nem volna abban a helyzetben, hogy hadiflottát küldjön Holland-India védelmére, mert a flottára esetleg másutt lenne szüksége, akkor Japán semmi körülmények között nem járul hozzá ahhoz, hogy Anglia helyett az Egyesült Államok vegyék át Holland-India védelmét. Ebben az esetben a japánok arra is felkészülnének, hogy összecsapjanak az Egyesült Államokkal a Csendes-óceánon.

Amszterdamból jelentik: A holland kormány köreiből erősen cáfolják a „Svenska Dagbladet” londoni tudósítójának Holland-Indiara vonatkozó fenti értesülését.

SAITO VOLT JAPÁN KÜLÜGYMINISZTER OLASZORSZÁGBA ÉRKEZETT

Rómából jelentik: Saito volt japán külügyminiszter, aki az Olaszországba érkezett japán gazdasági küldöttséget vezeti, a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy küldöttsége nemcsak gazdasági természetű, hanem keresni fogja az alkalmat arra, hogy Mussolinivel és az olasz vezető politikusokkal minden problémát megbeszéljen, mely az olasz-japán viszonyra vonatkozik.